

Millet Meclisi Reisi bir tebliğ ile mebusları toplantıya davet etti

Galip prensip

Kemalist rejimin ve onun büyük yaratıcısının gittiği yoldan gitmeyi bilmek ve Montrö'yü, oradaki tutumu, onu bakan zekâyı örnek almak bundan böyle dünya milletleri ve dünya sulhu için hakikaten değerli bir temel ve yeni yeni hadiseleri içine sığdıran bir azamet olacak...

Vatan çocukları iki gündür Atatürk'ün zafer destanlarına katılan yeni bir siyasi ve millî zaferi kutluyorlar. Bu zafer Türk topraklarının ve o topraklar üzerindeki bütünlüğün, tam ve mutlak hâkimiyetin kazanılması zaferidir. Atatürk kendi dehasından kopan ve ışıqlanan bu zafer için tevazuun en son merhalesi içinde hep ve.. daima olduğu gibi: — Bu da milletimin yarattığı eser..

Özüyle kısaltılabilen sözlerinde tarihin bu muazzam hâdisesini şöyle ifade ediyorlar: — Milletinin yüksek seçiyesine, ordusunun bükülmez bazu-suna ve medenî beşeriyetin aldatılmaz Bonsansına dayanarak ve güvenerek kullanılan zekâ, lojik ve enerjik bütün beşeriyetin muhtaç olduğu sulh ve huzur bahşeden neticeler doğurabileceğinin bir delili olan Montrö konferansı esri cidden sevin-miye ve sevindirmeye değer bir tarihi hâdisedir..

Montrö zaferinin derin manası üzerinde büyük şefin yaptığı tahlil millî ve arsulusal bakımdan bu tarihi hâdisenin ayrı ayrı bütün hüviyetini ve değerini gözönüne koyuyor. Bu değer Montrö'de imza anında canlandıran diğer arsulusal vesikalarından yalnız iki tanesi de şu cümlelerdir.

Fransız Dış Bakanı ve murahhası Paul Boncour: — Bugün Türkiye dünyaya en büyük itimat nişanesini ver-mekle kalmamış, iki kıt'anın birleştiği yerde büyük bir sulh âbidesinin temel taşı da koymuş bulunmaktadır..

Diğer: Sovyet Rusya Dış Bakanı ve murahhası Litvinof da şunları söylüyor: — Atatürk'ün verdiği yeni vechle ile en ileriye giden ve sulh için en büyük bir âmil olan Türkiye'yi tebrik ederim..

İngiliz, Japon, Rumen, Bulgar ve diğer millet delegelerinin de hep bu çerçeve içindedir.

Montrö konferansında kazandığımız zafer Türk hâkimiyetine mutlak mana ve şümülünü verirken Kemalist rejimin Avrupa'ya arsulusal anlaşmazlıkların halli bakımından da yepyeni bir tez ve prensip getirmiş oluyor.

Bu tez köhne diplomasi usulleri ve sistemleriyle son emri vakî siyasaları karşısında dünyanın en niza'lı, en ihtirash, en tehlikeli meselelerinden biri canlan ve düne kadar da ger-çekten öyle olan Boğazlar meselesinin nasıl tertemiz bir neticeye vasil olduğunu en kesin bir belge halinde ortaya koymak sır ve muvaffakiyetini fiilen kazanmış bulunuyor.

Tevfik Rüştü Aras bunu konferasta ve imza sonunda ver-miş olduğu nutukta şu cümlelerle tebarüz ettiriyor.

— Montrö müahedesi harp sonrası siyasetinde bir merhale teşkil etmekle sulh davasına yeni bir istinat noktası olma-kta..

Etem İzzet Benice
Devamı 2 nci sayfada

Binler ce, on binlerce ve mübalâgasız yüzünü aşan İstanbullu dün böyle coştular ve şehri böyle coşturdular..

Boğazlar Bölgesinde Gayriaskerî mintakanın işgali tamamlandı

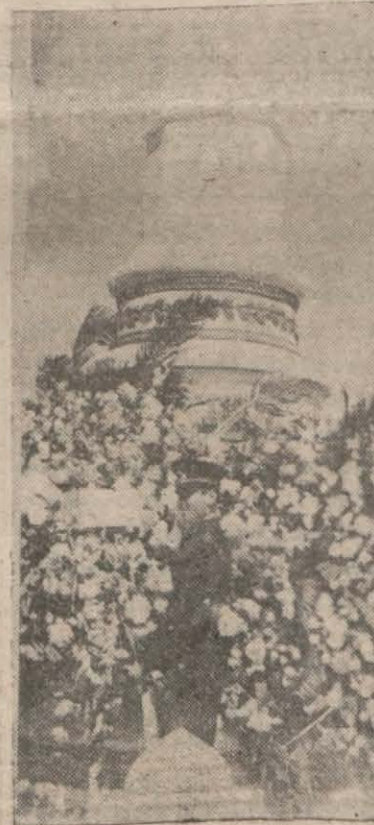
Bu sevinçli harekâta Kara, Deniz ve hava kuvvetlerimiz iştirak ettiler

Çanakkale, 21 [Husufi su-rette gönderdiğimiz arkada-şımızdan] — Sabah saat beşte donanma Boğaz sularına geldi. Ordunun resmen girmesinden evvel, kıt'alarımız Hamidiye ile Imroz ve Bozcaadayı işgal ettiler.

Kahraman Ordumuzun kuv-veikülliyesi saat on birde şehre girdi. Her taraf kapan-mış, çarşı ve şehir baştan başa donatılmış. Halk ordunun geçeceği yolları kâmilten tut-muştu. Orduyu, donanma Amiralı, Vali, Belediye Reisi, gazeteciler, halk, atlı köylüler Bahkesir caddesinden üç kilo-metre ileride karşıladılar.

Tüm General Hüsnü Kılış atının üzerinde şehre girerken kumandanlar kendisine buket-

Devamı 2 inci sayfada

Mübarek şehitlere hürmet çiçekleri

Kısaca:

Dost Mısır milletinin gençleri bir kaç gündür yine dostları Türk milletinin topraklarında bulunuyorlar. İnkılâpçı Türkiye'de, va-tanperver Mısır gençliği mümes-sillerinin yaptığı bu gezinin bilce büyük önemi vardır. Atatürk'ün ülkesi yakın uzak bütün şarka olduğu kadar şimal Afrikasına da yer yer rehberlik eden ve hattâ birço' garp memleketlerine kendi hayatîyetinden örnek veren bir memleket..

Mısırın entelektüel delikanlı-larına İstanbulun müzeleri, cami-leri, tarihî ve millî eserleri, tabiatın eşsiz numunelerini ver-diği güzel yerleri gezdiriliyor. Gazeteler, kendilerinin plajlara da götürüldüğünü haber veriyorlar.

Bütün bunlar iyi. Her memle-kette gezgin kabilelerine de, tek gezgine de buralar gösterilir, an-lıtır. Fakat, bana öyle geliyor ki, şimal Afrikasının daha üç ay evvel Kahire sokaklarında: — Yaşasın istiklâl..

Diye haykırışan ve yine içle-rinden istiklâl şehitleri veren gençleri, bu memlekette biraz da şu sorunun canlı vesika ve kar-şılığını arıyorlar: — Atatürk'ün memleketi na-sıl bu kudret ve görünüğü aldı? Onları bu sual karşılığını hüviyetinde ve veriminde taşıyan canlı abidelerle de buluşturabil-sek az mı iyi olur?..

Hayat kısa mesafeler içinde geniş mefhumların istikbaline doğru ilerliyor.

Hatice Hatip

Millet Meclisi toplanıyor

İstanbul, 21 (A.A.) — Türki-ye Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda aşağıdaki teb-lig ile meclisi toplantıya çağır-mıştır:

“Hükümetin gösterdiği lüzum üzerine, Teşkilâtı Esasiye Kanu-nunun 19 uncu maddesinin ver-diği selâhiyete istinaden Türkiye Büyük Millet Meclisini otuz tem-muz 1936 perşembe günü saat 14 de içtimaa davet ediyorum..”

İstanbul Mektupları

Osman Cemal Kay-gılı'nın ilk mektu-bunu yarın zevk-le okuyacaksınız

Değerli muharrir Osman Cemal Güzide muharrir Osman Cemal, yarından başlayarak her Perşembe günü Açık Söz-de “İstanbul mektupları”, adı altında yazılar yazacaktır. Osman Cemal halkın der-tlerini, İstanbul semtlerinde gördüklerini, eksikleri, iyilik-leri, kötülükleri bu mektup-Devamı 2 nci sahifede

Zafer, Memleket, Millet

Montrö zaferi heye-canla tes'it edildi

İstanbul dün Çanakkale hatı-rasını bir daha andı

Dünkü muazzam tezahürat esnasında nutuk söyliyenler

Boğazlar mukavelesinin Mon-trö'de imzalanması dolayısıyla dün şehirde büyük şenlik ve tezahürat yapıldı. Şehrin her tarafı baştan başa donanmış. Sabah saat 8 de sekiz uçak uçuyor, her köşe müstesna bir

canlılık göze çarpıyordu. Akay ve Şirketi iHayriye birer vapurlarını halka tahsis etmişlerdi. Sabah saat 9 da bu vapurlar İstanbul halkını meccanen Kavaklara kadar Devamı 7 nci sayfada

VATANDAŞ SÖYLÜYOR:

İstanbul radyosunu derhal ilga etmeli!

Bunu da yüksek Nafia Vekili Çetinkayadan bekliyoruz

Şu İstanbul radyosunu uta-dırmak, yüzünü kızartmak, en sonra da yola getirmek için ne yapacağımızı şaşır-dık. Yola gelmez bu türlü gö-rülmüştür. Radyo denilen yirminci asır mucizesi, bizim zavallı İstanbul radyosunun elinde öyle kepazeleşiyor ki..

Evvelki gece Montröde yal-nız Türk dünyasının değil, bü-tün siyaset cihanının en mü-him hadisesi cereyan ediyordu. Türk siyaset tarihine, bütün dünyanın saygı bakışları önün-de yeni bir zafer sayfası ek-leniyordu. Yeni Boğazlar mu-kavelesine Türk murahhasları imza koyuyorlardı.

İmza merasiminin bütün taf-silatını saniiyesi saniiyesine öğ-renmek iştiake bekleyiyor-

duk. Radyo aboneleri aparey-lerini ayar ettiler. Fakat bo-suna ümide düştüler. Çünkü imza tafsilâtının bütün dünya radyo merkezleri tarafından verildiği dakikalarda bizim İstanbul radyosu, abonelerine yayvan ağız ve bozuk saz keenne çifte telli ziyafeti çe-kiyordu.

Tanıdıklarımızdan bir çok kimseler evvelki gece Montrö-de cereyan eden muazzam hâ-disenin tafsilâtını Paris, Londra, Bükreş, Roma, Berlin radyo-larından dinlemek zaruretine (Devamı 2 ini sahifede)

Açık Söz'ün
Sürpriz kuponu
Bu kuponu kesip saklayınız
No. 94

Mukavelenin imzasından sonra İtalyanın son anlaşmaya yakınlık göstermesi bekleniyor

Murahhaslar Montröden ayrıldılar

Montrö, 21 (Telefonla Açık Söze) — Murahhaslar artık birer birer dönüyorlar. Bon-cur, Stanley ve Brus dün ge-ce, murahhaslardan diğer bir kısmı da bu sabah hareket ettiler. Titulesko birkaç gün istirahat etmek üzere burada kalmak niyetindedir.

Murahhas heyetimiz de yol hazırlıklarıyla meşguldür.

İtalyanın yakınlık göstermesi bekleniyor

Montrö, 21 (A.A.) — Ha-vas ajansı bildiriyor:

Siyasî mahafilde dün akşam imzalanan Boğazlar mukave-lesinin ehemmiyeti tebarüz ettirilmektedir. Filhakika bir sulh müahedesinin meşru usul-lerde tadil ilk defa olarak tahakkuk etmiş ve yine ilk defadır ki Japonya Milletler Cemiyetinden çekildikten son-ra bir beynelmilel mukaveleyi imzalamıştır.

Aynı mahafilde edemiyetle kaydedildiğine göre İtalyanın Devamı 2 nci sahifede

Dünkü tes'it tezahüründen: Türk ordusunun yenilmez ve erişilmez heybeti gözlerimizde bir defa daha canlandı

Dış Politika

Montrö'den sonra Türkiye ve devletler

Boğazlar meselesinin bir buçuk asırlık tarihi İngiliz-Rus siyasi rekabetine dayanır. Katerinin boğazlar meselesi yüzünden İngiltere, az kaldı. 1792 senesinde ikinci Katerinin Rusyası ile harbe girdi. Hünkâr iskelesi muahedesi imzasından telifa düşüp bu muahedeyi 1841 senesinde bozduran İngiltere'dir. Londra boğazlar konferansında İngiliz-Rus menafii çarpıştı. İngilterenin Kırım muharebesine iştiraki boğazlar yüzündendir. 1871 Londra boğazlar konferansı da bu mesele etrafındaki İngiliz-Rus mücadelesinin safhalarından biridir.

Meseleyi ancak bu zaviyeden görmeye alışkın olan bir gözün bu defa Montrö'de olup bitenleri iyice görmemesi tehlikesi vardır. Montrö'de karşılaşan yalnız İngiliz-Rus menfaatleri değildir. Bir defa şunu gözönünde tutmak lazımdır ki Boğazlar meselesinin yalnız bir İngiliz-Rus meselesi olduğu zaman artık arkada kalmıştır.

Montrö'yü eski Boğazlar konferanslarından ayıran bir hususiyet şu olmuştur ki burada Türkiye'nin emniyeti meselesi birinci plâna alınmıştır. Daha evvelki konferanslarda Boğazlar'da geçit meselesi evvel gelir, can çekişen Osmanlı imparatorluğun emniyeti meselesi sonra düşünülürdü.

Fakat aradaki fark yalnız buna mahsus değildir. Bugünkü İngiliz-Rus münasebetleri, eski İngiliz-Rus münasebetlerine benzemiyor. İngilterenin Boğazlar üzerindeki alâkası Hindistan yolunun emniyeti endişesinden ileri geliyordu. Büyük harpten evvelki zamana nazaran bugün vaziyet hayli değişmiştir.

1 — Evvelâ Osmanlı imparatorluğunun parçalanması ile İngilterenin eline geniş memleketler geçmiş ve bu, yakın sarkta İngilterenin vaziyetini takviye yardım etmiştir.

2 — Akdenizden Hindistan yolunu bir buçuk asır Rusya'ya karşı korumaya çalışan İngiltere, harpten sonra bu yol üzerinde bir İtalya ile karşılaşmıştır. Bugün Hindistan yolu, Sovyetlerin Karadenizden Akdenize geçirebilecekleri "Paris komünü", gibi Bahriye müzesine girmeye namzet eski Rus harp gemilerinin değil, otuz beş bin tonluk modern, seri İtalya zırhlılarının tehlikesine maruzdur.

3 — Yeni İtalya, Süveyş yolunun emniyeti noktasında bir dereceye kadar eski İngiltereyle benzerdi. Evveleri İngilterenin bu kanal aşırı bir Hindistan imparatorluğu vardı. 1882 senesine kadar geçit kendinde değildi. Şimdi İtalyanın bu kanal aşırı bir Habeşistan imparatorluğu vardır. Geçit te kendinde değildir.

4 — 1906 senesinden evvel, Fransız-Rus ittifakına rağmen, Rusyanın en büyük rakibi İngiltere idi. Bugün açık bir ha-

kıttır ki, Rusyanın en büyük muarızı Almandır. Musulini de Hitler ile yakın münasebet tesis etmek istediğinden, İtalya Almandanın dostluğuna namzet ise, Rusya da muarız olmaya namzet demektir.

Bu sebeplerdir ki Montrö konferansı, Akdenizde İngiliz-Rus siyasi rekabetinden ziyade bir taraftan Rusya ve Fransa, diğer taraftan da görüşmede hazır bulunmalarına rağmen Almanya ve İtalya ihtilâfını belirtmiştir.

Bu ihtilâf en çok bir harp çıktığı ve Türkiye'yi taraf kaldığı takdirde Boğazların harp gemilerine açık mı, kapalı mı kalacağı noktası görüşülürken tebarüz etti. İngilizler, Almanya ve İtalyanın avukatlığını yapmak istemiş gibi, kati olarak kapalı kalmasında ısrar ettiler. Rusya ve Fransa ise kapalı kalması esasını kabul etmekle beraber şu iki vaziyet te açılmasını istediler:

1 — Milletler Cemiyetinin kararını tatbik etmek için.
2 — Milletler cemiyeti misakının çerçevesi içinde imzalanmış ve milletler cemiyeti umumi katipliği tarafından tesvil edilmiş mütakavî misakların hükümlerini tatbik etmek için.

İkinci madde sarîh surette Mayıs 1935 tarihinde imzalanan ve Almanya tarafından endişe ile talakki edilen Fransız-Rus misakına ima idi.

Nihayet yukarıki formül yerine, Türkiye'nin de dahil olacağı misakın ahkâmını tatbik sözleri ikame edilerek bu nokta halledilmiştir. Bu suretle esasen Rusya dostluk ve Romanya'da Balkan misakıyla bağlı olan Türkiye, Fransız Rus kombinezonuna bir adım daha yaklaşmış oluyor. Bundan böyle Rusyanın ve Fransanın nazırlarında Türk dostluğunun kıymet ve ehemmiyeti hayli artacaktır. Yani Türkiye Cumhuriyetinin milletlerarası hayatındaki mevkii kuvvet bulmuş demektir.

Diplomat

Diplomat

Hergün, günün ve dünyanın siyasi hadiselerini "Açık Söz", de yazacaktır.

Diplomat, Türkiye'nin en salâhiyetli dış politika muharriridir. Bu sütunlarda her gün dünyanın siyasi hadiselerini Açık Söz, okuyucuları için yazacaktır.

Açık Söz, böyle bir salâhiyetin de yardımıyla tahrici atesine devamlı surette temin edebildiği için günün gününe dünya siyasi hadiselerini takip etmek isteyen kârlilerine mukemmel hizmet yolunda kuvvetli bir adım daha attığına kani bulunmaktadır.

4 — 1906 senesinden evvel, Fransız-Rus ittifakına rağmen, Rusyanın en büyük rakibi İngiltere idi. Bugün açık bir ha-

Siyasa Dünyasından Haberler

Radyo Telefon Telgraf

Sayı: 94 Hergerde 5 kuruş Telefon No: 20827 - Telgraf adresi: İstanbul Açık Söz

Kan ve İhtilâl Memleketinde İspanyanın her yerinde kanlı çarşımlar devam ediyor

Cenup şehirleri âsilerin elindedir. Madrid'de sokak muharebeleri oluyor. Bütün İspanyol Fasında âsiler hâkim!

[İspanyadan dün geç vakte kadar gelen haberler, vaziyet hakkında sarîh malûmat vermiyorlar. Mamafih Sansüre rağmen, alınan telgraflara bakılırsa, ihtilâl hareketi İspanyanın cenubunda kesafet peyda etmiştir. Şimal şehirlerinin bazıları âsilerin, bazıları hükümetin elinde bulunmaktadır. Vaziyetin ne şekilde inkısa edileceğini kesdirmek için, dün gelen şu haberleri okuyunuz.]

Madrid'e göre...

Madrid 21 (A. A.) — 21.50 de radyo ile neşredilen bir tebliğde hükümetin vaziyete hâkim olduğu ve âsilerin bütün hezime uğratıldığı bildirilmektedir. Ancak aşağıdaki şehirler müstesnadır: Seville hükûmete sadık kuvvetler âsilerle hücum ediyorlar. Hükûmet âsilerle teslim olmak için 24 saat mühlet vermiştir. Âsilerin kumandanı General Frankot kaçmak için tayyare istemiştir. Kadiksde âsilerin hücumlarına mukavemet edilmektedir. Valladolid ve Saragos şehirleri tamamen âsilerin elindedir.

Yüzlerce zabıt tevkif edil-

miştir. Bunların arasında bir de general vardır. Donanma hükûmeti sadıktır.

Lejyonerler İtalya toprağına çıktılar

Paris, 21 (A. A.) — Fastan gelen İspanyol lejyonerleri İspanya toprağına çıkmışlardır. Sevil, Ganata, Malaga, Burgasilerin elindedir.

Bir şehir bombardıman edildi

Cebelüttarik 21 (A. A.) — Bir İspanyol torpido muhribi dün akşam Ceuta şehrinin bombardıman ediyordu. Bu bombardımana sonradan dört gemi de iştirak etmiştir. Şehrin göbeğine obüsler düşmektedir.

General San-Jurjo öldü

Lizbon, 21 (A. A.) — Dün tayyare ile İspanyaya girmek teşebbüsünde bulunan General San-Jurjo'nun bindiği tayyare düşerek parçalandı ve General öldü.

İşgan bastırıldıktan sonra ne olacak?

Paris, 21 (A. A.) — Madrid hükûmeti 30 yaşından aşağı bütün erkeklerin seferberliğini ilân etmiştir.

Siyasi mahafil İspanyol hü-

kümetinin nihayet isyanın hakından geleceği kanaatindedir. Fakat ondan sonra ne olacağını sormaktadırlar. Çünkü hükûmet hemen bütün amele-yi silâhlandırmıştır.

Madrid sokaklarında muharebeler

Londra 21 (A. A.) — İspanya büyük elçisi Edeni ziyaret etmiş, Madridte sokak muharebelerinin devam etmekte olduğunu, fakat hükûmetin vaziyete hakim bulunduğunu bildirmiştir.

Hükûmet âsilerle karşı kuvvet sevketti

Madrid, 21 (A. A.) — Hükûmet mükemmel teslihi ettiği beş kit'a askeri âsilerin merkezleri olan Toledo, Valladolid, Saragos ve Burgos üzerine sevkettirmiştir.

Sense-bastiyyende örfi idare ilân edilmiştir. Gelmesi beklenen âsilerle karşı sokaklara mitralyöz dizilmiştir. Cenubi İspanyada vaziyet gitgide hükûmetin aleyhine dönmektedir.

Maruf bir faşist olan Şimal şimendiferleri doaktoru başı kesilmek suretile öldürülmüştür.

Mukavelenin imzasından sonra İtalyanın son anlaşmaya yakınlık göstermesi bekleniyor

[1 inci sayfadın devamı]

montrö konferansına iştirak etmemesine rağmen muahedeye iltihak etmek üzere Türkiye yakınlık göstermesi muhtemeldir.

Haber alındığına göre Türkiye böyle bir İtalyan teşebbüsüne anbean intizar etmektedir.

Bu mesele ile doğrudan doğruya en ziyade alakadar olan iki devlet, Türkiye ve Sovyetler birliği mukaveleden memnundur.

Asrıımızın en güzel günlerinden biri

Belgrat, 21 (A. A.) — Yugoslav ajansı bildiriyor:

Bütün sabah gazeteleri Montrö anlaşması hakkında uzun uzadıya tafsilat vermekte ve bütün beynelmilel mahafilin gözü bu konferansın neticesiyle beynelmilel siyasale yeni bir devre açan Türkiyeye müteveccih olduğunu tebarüz ettirmektedir.

Politika diyor ki: "Boğazlar meselesinin Türkiye, Romanya Sovyetler birliği ve İngiltere lehine olduğu gibi Montrö mukavelesini imzalayan diğer devletlerin de lehine olarak

boğazlar meselesinin tasfiye edilmiş olması Atatürk Türkiye'nin harpten sonra beynelmilel sahadaki gayretlerinin tetevvücünü teşkil eder. Türkiye ecebî kontrolundan teminle kurtulmuş ve kendi evinde tam ve mutlak hakim olmuştur.

Bu, ilk önce memleketin istiklâlini harp meydanlarında müdafaa ettikten sonra şimdiki ecebî nüfusunun son kırıntılarından anavatanı kurtaran bugünkü Türk neslinin hiç şüphesiz en büyük muvaffakiyettir."

Vreme gazetesi de yine aynı heyecanlı bir lisanla bu muvaffakiyeti kaydettikten sonra diyor ki:

"Türkiyenin beynelmilel meşruyet siyasetinin kazandığı bu zafer aynı zamanda Balkan antantı ve küçük antant devletlerinin takibetlikleri siyaseti de bir zaferdirdir. Tadilciliğin ve emrivaki siyasetinin kökleşmek üzere bulunduğu bir anda Montrö konferansı temamiyeti mülkiye içinde beynelmilel adaletli muslihane siyasetinin bir tezahürüdür."

Diğer taraftan bütün gaze-

teler Tefvik Rüşti Aras'ın Montrö'de Yugoslav matbuatına yaptığı beyanatı da neşrediyorlar, Aras demiştir ki:

"Bu konferansı lüğün kapaduktan sonra diyebiliriz ki beynelmilel mesai istikametine bir tarzı hal bulduk. Herkesin müzaheretinden istifade etmek ve hepimiz dünyaya isbat ettik ki en vahim meseleler bile uzlaşma ve umumî hüsnünüyet yoluyla halledilebilir. Balkan antantı Montröde tam anlaşmasının parlak bir delilini göstermiştir. Yugoslavyanın hatı hareketi kendisine çözülmez dostluk bağlarıyla merbut bulunduğumuz bir müttifekten beklediğimiz hatı hareket olmuştur. Büyük dostumuz Yugoslavyayı idare edenlere kardeş selâmlarını gönderir ve Yugoslav milletine bütün kalbimle teşekkür ederim."

Yugoslav gazeteleri gayri askeri muntakam ilgası münasebetiyle dün gece Ankara, İstanbul ve Türkiye'nin diğer şehirlerinde yapılan vatanperverane tezahürleri tebarüz ettiriyor ve asrı hazır tarihinin en güzel günlerinden birini yaşayan Türk milletinin sevincine yürekten iştirak ediyorlar.

Ya Yunan adaları?

Atina, 21 (Açık Söz) — Montrö konferansında Yunan adalarının tahkimi hakkında bir şey konuşulmamasına sebebini soran gazetecilere Başvekil Metaksas şu cevabı vermiştir:

— Bu adaların silâhsızlandırılması keyfiyeti Lozan muahedesi'nin Boğazları silâhtan terit için koyduğu maddelerde vardır ve aynı mahiyeti haizdir. Bugün bu maddeler lağvedilmek Yunanistana da adaları tahkim etmek hakkı verilmiştir.

Murahhaslarımızın merasimle karşılanacak

Boğazlar konferansındaki muahhaslarımızın dönüşlerinde, İstanbul ve Ankarada merasimle karşılanmalarına karar verilmiştir.

Son Dakika

Ankara - memleket ve dünya

General Ali Hikmetin istifası doğru değil

İstanbul, 21 (A. A.) — Dünkü İstanbul gazetelerinin bazılarında Spor Kurumu Başkanı Gaziantep Saylavı General Ali Hikmet'in istifasına dair bir fıkra intişar etmiştir.

Bu havadisın aslı esası yoktur. Genral Ali Hikmet bilâkis Heyeti Vekile kararı ile olimpiyatta bulunmak üzere Berlin'e hareket etmiş ve hareketinden evvel Atatürk'ün çok samimi takdirat ve muhabeleri asarına mazhar olmuştu.

Lokarnocular toplanıyor

Paris, 21 (A. A.) — Resmen bildirildiğine göre İngiltere, Fransa ve Belçika arasındaki müzakerelere bu ayın yirmi üçünde Londra'da başlanılacaktır.

Konferansta Fransayı B. Blum ve Delbos temsil edeceklerdir.

Çanakkalede zafer şenlikleri

Çanakkale, 22 (Açık Söz) — Donanma bütün projektorlerini şehre tevcih etmiş ve şehir âdeti gündüz halini almıştır. Yavuz zırhlımızın kuvvetli projektorleri bilhassa şehri ışıqlandırmaktadır.

Belediye bütün subaylara bir ziyafet verdi. Ziyafet samimiyet içinde geçmiştir. Yer yer fener alayları yapıldı her kes fener alaylarına iştirak etti.

Nigazi

Boğazlar Bölgesinde

(Birici sahifeden devam)

ler verdiler. Ordu başta Yavuzun bandosu olduğu halde şehre girerken, muhtelif tayyare filolarımız da uçarak, orduyu selâmlıyorlardı. Bu sırada limanda bulunan bütün vapurlar düdüklerini çalıyorlardı.

Bu güzel günün müheyyic manzaraları da göze çarpıyordu. İhtiyar ninelere, sevinçli göz yaşları akıtarak askeri kucaklıyorlar, köylü, şehirli askerün göğsüne çiçekler ilaştırıyorlardı. Kıtalar doğrudan Cumhuriyet meydanına gelecek mevkî aldılar.

Halk kendilerine gazozlar, şigaralar ikram etti. Binlerce ağzından Cumhuriyet marşı söylendi.

Montröden dönen harp filosu kumandanı Fahri, general Hüsnü Kalkışın:

— Ne haberler getirdiniz? sualine karşı şu cevabı verdi: — Bayramınız kutlu olsun. Bugünü görmek için geldim.

Yapılan merasimde öğretmen Ekrem ve Nedime, hukuktan Aslan Tufan nutuklar söylediler. Ekrem şöyle hitap etti:

— Şehit anaları!.. Evlatlarınızın dökülen kanlarınıza helâl ediniz. Ordu Çanakkalede bir hilâl gibi yükseliyor."

Büyük Şefin teşekkürleri

İstanbul, 21 (A. A.) — Cumhurbaşkanlığı genel sekreterliğinden:

Yurdumuzun boğazlardaki emniyetini tebyin eden Montrö mukavelesinin imzalanması münasebetiyle memleketin her tarafından gelen ve vatandaşların coşkun heyecan ve sevinçlerini bildiren yazılardan Atatürk çok müthassis olmuşlar ve teşekkürlerini iletmeğe Anadoluajansı memur etmişlerdir.

Diğer küçük mekteplerde şiiirler söylendiler. Piyade, süvari, topçu, jandarma ve bahriye ve motorlû kıt'alar fırka kumandanının önünden parlak bir geçit resmi yaptılar. Bundan sonra orta mektebe gidildi. Müdür Ramiz misafirlerini sevgi ve saygı ile uğurladı.

Saat on üç buçukta General Vail, Belediye reisi donanmayı ziyarete gittiler. Top atışlarla selâmlandılar.

Şu anda bütün gayri askeri muntaka kahrman Türk ordusunun kudretli elinde tam bir emniyet toprağıdır.

Selim Cavit

İstanbul Mektupları

1 inci sayfadın devamı

larında kendisine hâs üslûb ile tesrih edecektir.

Onun mizah gibi sayılan, fakat nişter gibi kati ve sert olan kaleminden çıkacak olan bu mektuplar aynı zamanda Açık Söz, okuyucuları için en güzel bir kalemin verdiği reportajlar örneğinde de olacaktır.

Osman Cemal, ilk mektubunu Topkapıdan yazmaktadır.

Yarın bu güzel yazıyı Açık Söz'ün beşinci sayfasında okuyacaksınız.

Olimpiyat Meşalesi

Atina, 21 (Açık Söz) — Berlin olimpiyatlarına götürülmek üzere merasim ile olimpiyada bakılan ve yola çıkarılan meşale Korent-Tripoli yolunu takip ederek ve her kilometrede bir koşucu değiştirilerek bu akşam buraya yetiştirilmiştir. Meşaleyi bir koşucu elinde tutuyor ve koşucuyu da bir grup takip ediyordu.

Stadyuma da kral, veliaht başvekili ile vekiller ve kor diplomatik meşaleyi beklemekteydi. Merasimden sonra büyük bir geçit resmi yapılmıştır.

Resmî devairin nazarı dikkatine:

Gazetemizde neşredilecek resmî ilânlar için yegâne merci "Resmî İlânlar Türk Limited Şirketi" dir. Şirketin merkezi Ankara caddesinde Kahramanzade hanının üçüncü katıdır. Telefon numarası 20960 dir. İlânların bu tarikle gönderilmesi rica olunur.

VATANDAŞ SÖYLÜYOR:

1 inci sayfadın devamı

katlandılar. Çünkü zavallı İstanbul radyosu için alayında idi. Hazırlık bile yapmaya lüzum görmemiş, sesinin nezeli gıcırtsını, o büyük gecenin hatırı için olsun tedavi etmemişti. Fakat bu hadisenin bizim için olduğu kadar İstanbul radyosu için de daha acıklı tarafı var. Belgrat radyosu o gece Montrö mukavelesinin imza merasimi münasebetiyle Türkiye neşriyatı yaptı. Merasimin bütün safhalarını, Tefvik Rüşti Arasın nutkunu bütün dünyaya Türkçe olarak neşretti. İstanbuldaki radyo abonelerinden birçoğu, memleketin bu en mühim meselesinin vardığı zafer neticesinin tafsilatını Belgrat radyasından öğrendiler.

Yazık ve günahdır. Modern bir memlekette hiç bir işe ya-

ramıyan bir müesseseye "Radyo", adını vererek yirminci asrın fen harikasıyla alay etmeye hakkımız yoktur. Buna medeniyet nankörlüğü denir. Bundan vaz geçelim. İstanbul radyosunu hemen ilga edelim. Kapısını kapatıp üstüne (kiralık) lehvası asalım ve derhal mukemmel bir radyo istasyonu kuralım.

Bunu da kıymetli devlet ve idare adamımız Nafia Vekili Çetinkayanın himmetinden bekliyoruz. Ali Çetinkaya radyo işini de derhal etatize ederek İstanbulla dolayısıyla memleketi mükemmel bir radyo müessesesi kazandırmak hususunda bütün imkânlarla sahiptir. Esasen Nafia Vekilinin yakınında Ankara'da çok kuvvetli bir radyo istasyonu vücuda getireceği haberini geçenlerde büyük bir sevinçle öğrenmiştik. İstanbul radyosunun hali pürmelalinden kurtulmayı da Ali Çetinkayanın başaracağına itimadımız vardır.

Galip prensip

1 inci sayfadın devamı

Boğazları tahkim etmek, Türk topraklarının tam emniyet ve güvenliğini kazanmak Türk varlığı için nasıl büyük bir zafer ise Montrö'de ve dünya diplomasisi âleminde bu neticeyi almak da Kemalist rejimin dış politika tutumundan o nisbette kazandığı büyük bir zaferdir.

Bu zaferde büyük şefin işaret buyurdıkları gibi zekâ, lojik, enerji ve sulheverliğin en ölçülmez tecellisi vardır.

Kemalist rejimin ve onun büyük yaratıcısının gittiği yoldan gitmeyi bilmek ve Montrö'yü, oradaki tutumu, onu başarılan zekâyı örnek almak bundan böyle dünya milletleri ve dünya sulhu için hakikaten değerli bir temel ve yeni yeni hadiseleri içine sığdıran bir azamet olacaktır.

Dünyanın gidişi üzerinde hâkim olan galip prensibin Kemalist prensip ve yine tutulacak yolun o yol ve tutum olduğunu bize ve herkese bir kere daha en iyi anlatan Montrö muahedesi oluyor.

Etem İzzet Benice

TIPPAN

Türk ve Atatürk

Şu bir iki gündenberi o kadar tatlı bir heyecan içindeyim ki! Ne kadar olsa Cengizlerin, Helâğuların kanından gelmişiz. Ruhumuzda dünyaya duman attıracağımız kahramanlık, silahşorluk izleri var. Bir tabur asker geçerken, bir batarya top manevra yaparken, bir süvari kolu dolu dizgin giderken heyecandan tüylerim ürperiyor.

Dün Sirkeci önünde harekete hazırlanan bataryaları, süvarileri gördüm. Onları mukaddes bir sevgili gibi zevkle seyreden halkın arasına karıştım.

Mavzerler, kasaturalar, ağır toplar, mitralyozlar ve bunların başında tunç yüzü yağız Türk askerleri.

Dünyanın hiçbir zevki bu manzaranın verdiği doyurucu, kandırıcı neşe kadar keyfli olamaz. Asker ocağına giren girmiyen her Türk bunu duyar. Türk anası ve Türk kadını Türk erkeğinin duyduğu bu heyecana ortak. Muhakkak ki Türk kadını bile bir piyade alayının geçişini bir kuyumcu vitrininin seyrinden daha üstün zevkle seyeder.

Biz o büyük ırkın evlatlarıyız ki aşkımızda bile silahşorluk, kahramanlık, yiğitlik vardır. Aç yatarız, tahta yatarız, yeter ki alımız açık olsun.

Türk bunun için silâhi sever, bunun için biz asker milletiz. Doğusta silahşoruz.

Türk askerdir. Dünyanın en çetin askeridir. Yeterki onu Atatürk gibi kitleleri sevk ve idare etmek hünerini bilen bir harp ve sulh dâhisi idare etsin. Yedi yüz yıllık son Türk tarihinde hiçbir kumandan Türk askerinin cevherinden bir tarih yaratmak hünerini gösteremedi.

Atatürk o cevheri o kadar ihtimamla işletti ve yetistirdi ki bir cüzü tamını feda etmeden ortaya yepyeni bir vatan çıkardı.

Büyük Harpte üç yüz bin Türk askerine kıyanlar üstelik bütün vatani da vermişlerdi.

Atatürk istifa uğramış perişan bir ülkeden bir ordu, bu ordudan bir zafer ve bu zaferden taze bir vatan yarattı.

Dünya tarihi bu hüneri gösteren bir kumandan ve bu cevherde bir Başbuğa irişmiş millet kaydetmemiştir.

Türk ve Atatürk birbirini tamamlayanakide ve iman, birbirinden kuvvet alan etle sinir ve birbirine kaynamış irade ve zekâdır.

Bürhan Cahid

ADLIYE

Bir mütecaviz hakkında takibat yapılıyor

İki katil on beşer yıla mahkum oldular

Fakat hafifletici sebeplerden dolayı her ikisi de

onar sene hapis yatacaklardır

Geçen sene Gebze'de bir cinayet olmuştu. Hâdiseyi haberlatmış; Mustafa adlı bir adam komşusu Koca Hüseyin bahçesindeki meşe ağacının bir kovuğuna arılarını yaptığı bal almak için ağacı kesmeye başlamıştı. Koca Hüseyin balta sesine tarlaya koşmuş ve Mustafayı oradan uzaklaştırmak istemiştir. Fakat Mustafa ağacın yanından çekilmediği gibi balta ile Hüseyine hücum etmiş. Bu sırada Koca Hüseyinin kardeşi Sadık ta gelmiş ve Mustafa kaçmak isterken Koca Hüseyin arkasından tabancasını boşaltmış, Mustafayı cansız yere sermiştir.

Ağır ceza mahkemesinde dün bu dava neticelendirildi mahkeme heyeti Koca Hüseyinin suçunu sabit gördü ve kendini on beş sene hapse mahkûm etti. Mustafanın da kendisine hücum etmiş ve yaralamış bulunması hafifletici sebep sayılarak cezası on seneye indirildi. Kardeşi Sadık ta bir sene mahkûm oldu. Ve aynı hafifletici sebepten onun cezası da 8 aya indirildi. Reis karar okunduktan sonra Koca Hüseyine bir daha bunu anlattı:

— On sene hapse yatacaksın, istersen sekiz günde temiz edebilirsin dedi.

Koca Hüseyin çok memnun bağardı:

— Adaletinizden memnunuzum. Hiç bir itirazım diyeceğim yok. Allah ömürler versin.

Mahkûm oldu

Dört sene evvel Galatada Mahmutiye caddesinin istiklal kırıntısının önünde Abdullah isminde bir genç kama ile öldürülmüştü. Dün Ağır Ceza mahkemesinde bu davada neticelendirildi.

Maznun Abdullah isminde bir delikanlı idi. Müddeiumumi bunun cezalandırılmasını istemiştir. Maznunların içinde Süleyman oğlu Zeki, Adnan oğlu Mustafa, Mehmet oğlu Mehmet Ali, Halil oğlu

Mustafa adlı dört maznun daha vardı. Bunlar hâdiseye şahadet ederlerken yalan söyledikleri için müddeiumumilik haklarında takibat yapılmasını kararlaştırmıştı. Müddeiumumi bunların da cezalandırılmasını istemiştir.

Neticede mahkeme suçlularından Abdullah on beş sene hapse mahkûm etmiş, fakat suç af kanunundan evvel işlendiği için de beş senesini indirmiştir. Yalan yere şahadet ettikleri iddia olunan diğer dört suçlu hakkında da berat kararı verilmiştir.

Tecavüz

Polis dün müddei umumiğe Raşit isminde bir delikanlı göndermiştir. Raşit davacıdır ve iddiasına göre evvelki gün gece İskender isminde birisi bunun önüne geçmiş ve kama ile tehdit ettikten sonra da kendisine de tecavüz etmiştir. Müddei umumi bu tecavüzü tesbit ettirmiştir. İskender hakkında kanunî takibat yapılabilmektedir.

Çocuk Bahçeleri Açıldı

Sokaklarda oynayan çocukların babaları cezalandırılacak

Çocukları sokaklardan kurtarmak için çocuk bahçeleri açılması kararlaştırılmış. Şehrin muhtelif semtlerindeki ilk mekteplerinde münasip görülen 15 büyük oyun bahçesi düünden itibaren çocuklara açılmıştır.

Çocukların, gerek mahalle aralarında ve gerekse caddelerde oynamaları ahlâklarının bozulması ihtimalini göz önünde tutan birçok kimseler bu karardan memnun olmuş ve çocuklarını bu bahçelere göndermeye başlamışlardır.

Oyun bahçelerinde çocukların istifade edeceği herşey yapılmış olduğu gibi birçok beden terbiyesi aletleri de konmuştur. Bu suretle küçükler daha sıhhi şartlar altında tatillerini geçirmiş olacaklardır.

Oyun bahçelerinde hergün bir muallim çocuklara nezarete memur edilmiştir. Aynı zamanda onlara sıhhi oyunlar da öğreteceklerdir. Bahçeler sabahları saat 9 da açılacak ve akşam da beşte kapanacaktır. Pek küçük olan çocuklar velileri veya babalarının tayin ettiği bir zatın refakatinde bahçelere bırakılacak ve akşam da aynı şekilde alınacaktır.

Çocuk bahçelerinin açılmasından sonra mektebe gitmeyen çocuklar da dahil olmak üzere hiç bir çocuk sokaklarda oynayamayacaktır. Bu mü-nasebte düünden itibaren sıkı kontrollera başlanmıştır. Mahalle arasında ve bilhassa caddelerde, tramvay, tren yollarında oynarken görülen küçükler derhal yakalanacak ve velileri tesbit edilerek cezalandırılacaktır.

Medreseler tesbit ediliyor

Maarif idaresi şehrimizdeki medreseleri tetkik etmektedir. Bunların işe elverişlileri kiralanacak ve depo olarak kullanılacaktır. Bunların arasında fazla vuran olmanın ve küçük tamirle kabili istifade olanlarının ilk mektep olarak kullanılması da düşünülmüş. Buna sebep şehrimizde yeniden açılması kararlaştırılan ilk mektepler için münasip binalar bulunamamasıdır. Medreseler tetkik ve tesbit olunduktan sonra bunların ne için kullanılacağı kat'î olarak kararlaştırılacaktır.

Futbolcularımız olimpiyat imtihanında

Berlin olimpiyatlarına Türk sporculuğu da geniş mikyasta iştirak ediyor demektir. Muhtelif müsabakalara iştiraklerine karar verilen Türk sporcuları şu dakikada olimpiyat yolundadır. Gelen haberlere göre Türk futbol takımı Ağustosun dördüncü günü Norveç futbol takımı ile karşılaşacaktır. Resimde, şu dakikada olimpiyat yolunda bulunan güreşçilerimizi görüyoruz.

POLİS

Yetmişlik bir adam kulubesile yandı

Cibalide bir amele kolunu makineye kaptırmak ağır yaralandı. İki hırsız daha yakalandı.

Evvelki gece sabaha karşı saat 3 de Fenerbahçe'de Perlo gazinosundaki kulübe de yangın çıkmıştır. Bu kulübede yatıp kalkan 70 yaşlarında ihtiyar Haralambo uyku arasında ateşten kendini kurtaramamış ve kulübe ile birlikte yanmıştır.

İhtiyarın ölüsü sabah kulübeden çıkarılmıştır. Vaka Üsküdar müddeiumumiliğine bildirilmiş ve yapılan ilk tahkikat neticesinde yangının hasta olan Haralambonun başucunda bıraktığı lambadan çıktığı anlaşılmıştır.

Hırsızlık

Galatasaray lisesinde misafir olan talebelerden birinin Karaköyde tramvayda parasını çalan sabıkahılardan Namık yakalanmıştır. Çalan para 500 levi kadardır. Suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

Hayırlı arkadaş

Kumkapıda oturan terzi Andon arkadaşısı seyyar satıcı İstavri ile gezmeğe çıkmış ve rakı içmişlerdir. Bir aralık İstavri Andonun serhoşluğundan istifade ederek 27 lira parasıyla 26 liralık yüzüğünü çalmış, suçlu yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yaralandı

Aksarayda oturan seyyar balıkçı Ömer denize çıktığı sırada merkebinin başı boş bırak-

mış ve 8 yaşlarında Kamil isminde bir çocuğun yaralanmasına sebep olmuştur. Tahkikata başlanmıştır.

Kolunu kapırdı

Cibali odun iskelesinde oduncu Ömerin deposundaki bıçkı makinesi etrafından talış toplamakta olan Rizeli Şakir kazın kolunu destereye kapırmış ve ağır surette yaralanmıştır. Adamcağız derhal hastahaneye kaldırılmıştır.

Geçenlerde Nevrozun Celâl deposunda bir hırsızlık olduğu polise ihbar edilmişti. Yapılan tahkikat sonunda bu hırsızlığı depoda çalışanlardan hiç birinin yapmadığı anlaşılmıştır.

Bozuk ekmek

Beykozda bir fırın yakalandı

İstanbul zabıta belediye amirliği dün Beykoz fırınlarında ve ekmek satan dükkânlarda anırsızın araştırma yaptırmış ve (350) kadar ekmek bozuk ve noksan olduğunu görerek hepsini müsadere etmiştir. Belediye Boğaziçinin bilhassa Anadolu yakasını temiz çeşnili bir ekmekte kavuşturmak için devamlı bir mücadeleye karar vermiştir.

Lokantalar İçin Talimatname

Lokantaların ve yemeklerin temizliğine dikkat edilecek

Lokantaların pisliği ve yemeklerin lezzetsizliği hakkında vâkı şikâyetler üzerine Lokantacılar Cemiyeti Reisi şikâyetleri tasdik edici beyanatta bulunmuş ve bu işin Belediye nizamtile tanzim edilemeyeceğini ileri sürerek lokantaların sınıflara ayrılması lüzumuna işaret etmiştir.

Belediye uzun zamandanberi lokanta, açsı dükânı, birahane, bar vesaire gibi yemek ve içki istihlak edilen yerleri kontrol etmekte ise de bunun kâfi gelmediği birçok alâkadarlar tarafından ileri sürülmüştür.

Bu vaziyete göre lokantaları semtlere ve devam eden müşterilerin vaziyetlerine göre sınıflara ayırmak zaruret halinde alınıp bulunmaktadır. Bunun için de bir talimatname hazırlanması için esasi tetkikata başlanmıştır.

Bu tetkikat sırasında diğer memleketlerdeki lokantalarda tatbik edilen talimatnameler de gözden geçirilmektedir. Büyük talimatname hazırlandıktan sonra şehir meclisinden geçecek ve derhal tatbikine başlanacaktır.

Karanlık sokaklara lamba konacak

Belediye şehirdeki umumî büyük caddelerin lambalarını çoğaltmaya karar vermiştir. Bu hususta tetkikat yapılırken şehir içinde bir çok sokakların da hâlâ karanlıkta kaldığı hakkında vâkı şikâyetler nazarı dikkate alınmış ve kalabalık mahallelerdeki lambasız sokakların aydınlatılması da karar altına alınmıştır.

Kadın üyeler

Himayeli Hayvanat Cemiyetinin kadın üyeleri şehrin en fazla yük taşıyan yerlerinde arabalara ne kadar eşya yükletildiğini tetkike başlamışlardır. Fazla kazanmak maksadıyla hayvanlara eziyet edenlerden beşer lira ceza alınacaktır.

Abone Şartları

TÜRKİYE İÇİN	
1 Senelik	1200 Kr.
6 Aylık	600 "
3 "	325 "
1 "	125 "
HARİÇ İÇİN	
1 Senelik	2500 Kr.
6 Aylık	1300 "
3 "	700 "
1 "	—

Nuruosmaniye, Şeref Sokağı

TELEFON: 20327

Günün vodvili

Spor babalarımıza.

İlk sporcu kabilemiz Berline doğru yola çıktı! Hatta şu arslanlıkları bile fena halde tartaklanan futbolcularımızla bisikletçilerimiz dahi.

Bakıyoruz: Bravolar, aferinler, yaşalar yok!

Buyrun sporun kumkumalı muammasını!

Bizimki hayatımızda nice defa top attık, herkesten uzun atlдық, fakat, ne Galatasaray pılları yedik, ne bir kulüp idareciliğine disk değil, kapak bile atamadık! Rekor yerine şevki kırılan şu fitbolcu arslanlarımızı müdafaa da yalnız kalışımızdan utana utana gönlümüzü ferahlandı.

Gönlümüzün ferahlanışında da yalnız oluşumuza ne buyrulur? Alışışmakta galiba sıra ile - Belediye nizamlarına göre acaba bu sırada daima sağdınan bilmeyoruz - ki bu sefer yine biz alışışıyoruz. Bayağı ferahlanmaktan bile çekinesimiz geliyor.

Acaba, gönlümüz ferahlanmakla, futbolcularımız olimpiyada gidemez kararı veren muhterem federasyon idarecilerine karşı gayri federe olarak bir gaf mı işliyoruz, diye!

Sporcularımızın galiba vücutlarından ziyade ağızları yorgun ki bir zamandır konuşmuyorlar! Vakıa bundan bir kaç gün evveline kadar sporcularımızın bu hali hikmetinden sual olunmazdı! Fakat bugün iş öylemi?..

Muhterem sporcu arkadaşlarımız ve muhterem Federasyon üyeleri! Bir defalık ta Federasyonca değil de, Federasyonca, yani - cümleminiz damarlarında şüphe yok kanınız henüz top oynuyorsa da - babaca düşünelim: Futbolcularımızın Olimpiyattan mahrum edilecek boksörler gibi burunları kırılmasını ileri sürmek için hangi ölçüye göre karar verdiniz? Ne ile ölçtünüz? Bu nasıl olur ki memlekette terazi buhranı var!!..

Korkmayın, spor babaları! Türk, diğer milletler gibi sırf mihaniki bir mahlûk değildir, mihaniki ölçülerle ölçülmez... Eğer böyle ölçtünüzse.. bakarsınız. Hiç ummadığınız bir anda - meselâ küçük bir misal alalım bütün dünya üzerine çullandığı ve herkes ümidi kestiği zaman - Türkiye hiç kimsenin ummadığı bir arslanlaşma oluverir. Türkün mağlubiyetinden galibiyetler çıkar.

Bu, daima böyle olagelmıştır. Bizi size şu arslanlıklarını fena halde tartakladığınız futbolcularımızdan da böyle müjdelere vereceğimizi bile hesabla katıyoruz.. Bilirsiniz ki Türkün, belediyenin ısrar ettiği kanaati hilâfına sağı solu olmaz!

Her halde böyle türke has mucizelerden biri olursa o vakit hiç olmazsa aksi kanaatinizde istifade edeceksiniz!

Sağ yürüyecek miyiz?

Bakın belediyemize İstanbul halkının uzun antreneman yapmadan kaldırımların sağından yürüyeceğini Nihayet kabul etti. Şimdilik yalnız köprüünün iki başlarına belediye memurları konacakmış. Bu memurlar halka (sağdan yürü!) Diye ihtarda bulunacaklar.

Değil mi ya? İstanbul yollarında hep sağ yürüyeelim, pekâlâ. fakat sağ yürüyebilir miyiz!!

Belediye İstanbul halkını evvelâ yetiştirmek için yegâne kaldırıma benzer kaldırım olarak köprüyü intihap etmekte cidden isabet etmiş. Demek eksersiz yer!

Doktorlar için doktorların raporu!

Etibba odası raporunu bildirdi. İstanbulda 33 adet - vakıa adet Üniversite ilâhlarında doçent için kullanılır, doktorlar için kullanılmazsa da tabiri af buyurun - birinci sınıf doktor, 72 ikinci, 213 üçüncü, 207 dördüncü sınıf doktor tespit edilmiş. Bu tasnif ne esas üzerine bilmiyoruz. Her halde apartman esası üzerine olacaktır!

Nitekim fevkalâde derece alacak hiçbir doktor bulunamamış. Vakıa, henüz bizde öyle fevâlâde denebilecek 120 katlısını yaptırın çok doğrusu!.. Bu itibarla - acıdır - fakat tababet ilminiz Amerika'dan geri!..

M. K.

Serdengeçti

Türk Ordusu, yolun daima açık olsun

(Türk ulusu, asırlarca olduğu gibi bundan sonra da Boğazlar geçitlerini elde bulundurdukça, sulhun nâzımı olacak. oralara yerleşecek Türk ordusu, mevzilerine kavuşacak Türk topçusu, yurdu olduğu kadar, Avrupa müvazenesini de koruyacaktır.)

Yurdun her köşesini çınlatan, neşe ve sürur sesleri, antlaşmaya saygı ve vefa göstererek alınan hakların cihana yayımı günlerindeyiz Türkün asırlardan beri ortadan kalkmazdı, Türkiye'nin, muhtelif istikametlere giden ve Şarkı Garba bağlayan kapısı sahipsiz, müdafasız kalamazdı.

Türk Çanakkaleden; Dardanolar, Turanilerden, Tra-ko Firikler, Sıkathılar, Hititler, Lidyalılar, İranlılar, Saydalılar, İspartalılar, Danişmentler, Selçuk Türkleri gelip geçtiler. Şarkın Garba açılan bu kuvvetli kapısının cihan sulhuna yararlığını asırlarca evvel ölen, top ve tüfeğe o geçite dikilen Türkler yurtlarını korumada bile Avrupa müvazenesini göz önünde bulundurmışlar, barış severliklerini filen göstermişlerdi.

İşte evvelki gece Montrö'de Bogazların yeni mu-kavelenmesini altın kalemle imzalayan devletler, Türkün gösterdiği cesaret ve ıdayanış kudretine göz yumarak tertiplenen Lozan muahedelerini kendi ellerile

yırttılar. Bu dönüş, Türk kanının, Türk devriminin, Türk istiklâlinin hakkıdır.

Montrö'de yükselen Türk sesi, orada incelenen Türk Cumhuriyetinin tezi, Ak ve Karadeniz Balkan-Tunalar birleşmelerine yeni ve verimli durum verecek derecede kuvvetli idi. O gün ve ulusal sesle, 648 yıl evvel tarih sayfalarına geçen Türk görüşlerinin isabeti, bogazları elde bulundurmak azmîle muhtelif ırkların saldırılarına karşı gösterilen türk mukavemet ve cesaretinin manası tekrarlanıyor, tarih bütün açıklığıyla canlandırılıyordu.

Hiç şüphe yoktur ki yeni bogazlar mukavelenmesini imzalayan devletler, 20 Teşrinievvel 914 de Çanakkale karşısına dizilen harp gemilerinden atılan ilk mermi hedefinin yanlış seçildiğini sezdiler. İlk olarak çıkan kara kuvvetlerinin tutunamamaları sebeplerini bir daha anladılar, 5 Mart Deniz muharebelerinde, 12 Nisan Seddibahir ve Kumkale çıkarma hareketlerinde uğranılan zararları, dökülen kanları bütün açıklığıyla hatırladılar.

Montrö'de kazanılan zafer aynı zamanda Arıburnu Seddibahir muharebelerinde, kirt, 8, 9 Haziran tarruzlarında görülen ve hayretlerle karşılanan Türk cesaretine karşı beslenen inancın hakiki bir ifadesidir.

Türk ulusu, asırlarca olduğu gibi bundan sonra da Bogazlar geçitlerini elde buldurdukça sulhun nazımı olacak. oralara yerleşecek Türk ordusu mevkilerine kavuşacak Türk topçusu yurdu olduğu kadar Avrupa müvazenesini de koruyacaktır.

Emin olalımki düündenberi bogazlarımıza ayak basmış olan ordumuz, Arıburnunda yatan Mehmetçikleri kucaklarken görecekları yurt vazifesinde onlardan daha üstün yararlık hâstemeğe her vakit borçlu olduklarını anıyacaklardır.

Şanlı Türk ordusu, yerleştiğin toprakta, Mehmetçğin üzerinden semaya yükselen irade abidesinin azemeti içindedir.

Yolun daima açık olsun!

Ankaradan bahisler

Ankara, Devlet merkezi..

(Ankaranın Devlet merkezi olmasına karşılık, İstanbul ekonomik merkez rolünü muhafaza edebilmiştir.)

Yazan: Bühran Belge

Ankara artık devlet merkezi olmuştur.

Bu demektir ki, padişahlık yoktur, halifelik yoktur, Cümhuriyet vardır. Cümhuriyet vardır. Yani, yeni bir politika başlamıştır. Çerçeve demokratik, manzara liberaldir.

Memleketi kur taran Ankara, Johnny'leri ve Senegallileri kapı dışarı eden Ankara, Büyüka'da ve Beyoğlu caddesine Türkçeği yeniden öğreten Ankara, artık gerilerde kalmıştır. Babıâli gazeteciliği Galata sermayesi ve ticareti kendilerine yeni bir vaziyet ve yeni bir hüviyet yapmak peşindedirler.

Aynı zamanda Ankara, yeni ölçülerini getirebilmek için, eskilerine karşı sert bir mücadele başlatmıştır. Büyük çatırımlarla, her gün, bir eski yıkılmaktadır. Ve o saat, İstanbul'un bir çok semtlerinde bir çok feryatlar yükselmektedir.

Zaruri ve tabii olarak bir Ankara - İstanbul ikiliği doğmuştur. İstanbul, inkılâbı önce müzakere ve münakaşa etmek sevdasındadır. Ankara ise, millet için lazım olanı, münakaşa etmeden yapmaya alışmıştır. Buna rağmen, İstanbul inkılâpların münakaşa edilebileceği gibi tuhaf olduğu kadar tehlikeli bir fikre saplanmıştır. Çünkü gerçeğe Demokratik, manzara ise Liberaldir. Çarp demokrasilerine ait sonradan kaleme alınmış kitaplar ve mütalealar, İstanbul için, önceden tabiki lazım hakikatlar ve kanunlardır.

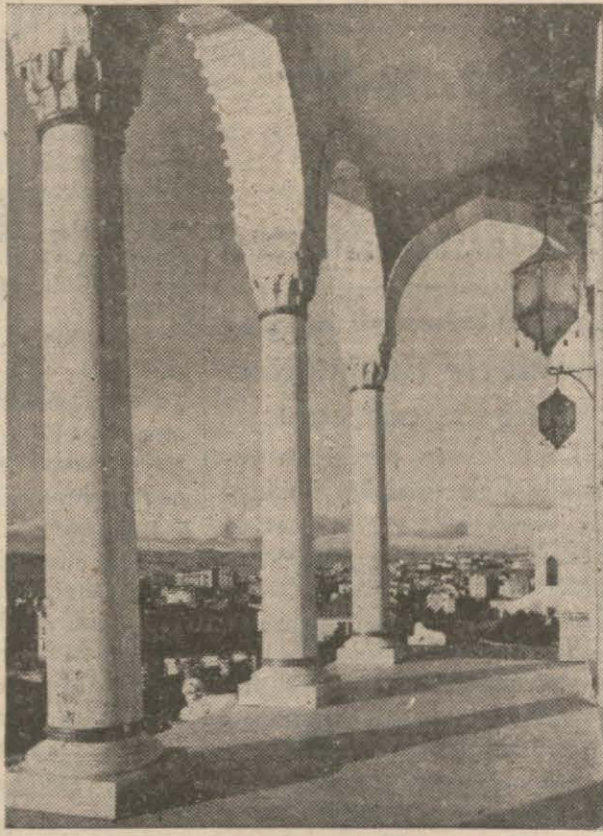
Artık İstanbul, Ankarayı ve onun kocaman kalpaklarını sıgaya çekmek ve liberal muhafet metodlarının kışkırtmalarına terletmek işi peşindedir. Fesler, dimdikler, Püsküller şahlanmıştır.

Bir koldan büyük layiklik davası yürütmekte bir diğer koldan tanzimatçılık çürütülmektedir. Her iki siperi birden kaybeden reaksiyon, yabancı sermayenin bozgun vermiş kuvvetleri ile birlikte, bu sefer, demokrasi soğaltığının sperine yerleşmiştir.

Bu hal, Şeyh Said isyanına kadar devam eder.

İsyân bastırıldıktan sonra, İstanbul - Ankara ikiliği, publik politika keskinliğini kaybeder. Atatürk'ün İstanbulu ziyaretini, bunu büsbütün yatıştırır.

Fakat ideolojik sahada, mu-

Halkevinin kapısından Ankaraya bir bakış

cadele durmamıştır. Ve bugün dahi devam etmektedir.

Arada, yalnız, İstanbul'da imal olunan yeni Ankaralıların pişi sıra bürokratik, Babıâli, bir parçasını kurtarmaya ve yeni devlet merkezine taşınmaya muvaffak olmuştur. Nasil ki, memleketin bünyesi icabı, Ankaranın devlet merkezi olmasına karşılık, İstanbul, ekonomik merkez rolünü muhafaza edebilmiştir.

Milli devlet mefhumu en genç ve en dinamik manasında temsil eden Türkiye Cumhuriyeti de Ankara - İstanbul ikiliği bir gün, ideolojik bazlarını de kaybedecektir. Zaten bu ikilik, iki Türk şehri olmaktan ziyade iki Türk zihniyeti arasında idi. Nettekim, buna benzer bir mücadelede, "serbest fırka zamanında, memleketin her tarafı, ya neşriyat sahasında yahut ağızla iştirak etmiş ve davayı, bir defasında da, Türkün nazariyecilik istidadından fazla realizm kabiliyeti kazanmıştır.

Ankara'dan yazacağımız mektuplara ve bu mektuplarda yeni Ankarayı İstanbulla ve bütün memleketle sade bir yeni şehir olarak değil, Kemalîst Türkiye'nin gerçekten süğürtürmez bir devlet ve fikir merkezi olarak tanıtmaya başlamazdan önce, hep "Ankara" firması altında yayımlı olan Ankaraya dair malûmatı azbuçuk toplayıp vasıflandırmak lazımdır.

Buraya kadarki sözlerimizle bunu yapmış oldu.

Bühran Belge

Yarın Bu sütunlarda

Havacılıkta birincilikler

Yazan: Şakir Hazım Gökmen

Askerlik

Harbe manen dayanma kudreti

Bu günün harpleri devamlı, ezici ve üzücüdür. Başlanan ve güdülen harekâtın sonucu güçlük ve zamanla alınır. Bu durum âsası bozar, sarsar, bazen en doğru plânların, isabetli kararların, düşmanın teşebbüsleriyle alt üst oldukları görülerek yeis ve ümitsizlik baş gösterir. Tereddüt ve şüpheler etrafı sarar, bir tarafın düşmana yaptığı maddi ve manevî tesirler görülemediğinden zaafiyet düşünceli insanlar kazanılacak veya kazanılmış bir zaferi sezemeyecek kadar körleşirler. Fakat, cesaretle tanınmış, kahramanlıkların tarihin şanlı sahifelerine geçmiş olan uluslar harbe giriştikten sonra azim ve şuurunu silâhları gibi yerinde kullanırlar ve bu varlığını manevî mukavemetle kuvvetlendirerek zaferi her ne pahaya olursa olsun kazanırlar.

Silâhların tesirleri ne derece artarsa artsin, insanın kudreti üstündür. Bu öyle bir varlıktır ki, meydana getirdiği ordunun bütün silâh ve vasıtalarının yarı kıymetinden fazlasına varır. O halde, barış günlerinde yapılacak harbe hazırlık talimlerine, manevralara fazla önem verilerek orduyu mağlubiyeti düşmana kabul ettirmeye kadar dayanmaya alıştırmalı ve kumandanlar da küt'a ve en buhranlı vaziyetlere hâkim olacak kapasite de yetiştirilmelidir. Bu ruhi terbiye türk milletinin kanına karışmıştır. O, harbin içyüzünü bilir, barış yıllarında mazisinden aldığı derslerle karakterini kuvvetlendirerek gelecek zamana hazırlanır.

M. K.

Haricî Küçük Haberler

* Atınadaki mevkuf komünist mebus Manollos'un kefaletle tahliyesine karar verilmiştir. Mebusun on altı günden beri devam eden açık grevi neticesinde hapishaneden çıkabilmesi kabul olamamıştı. Hastaneye nakledilmiştir.

* General Palastras eylülde Yunanistana gelecek, fakat siyasetle uğraşmayacaktır.

* Moskovadan Fransova Jozef adalarını takiben Mumur nehrine doğru on bir bin kilometrelik duraksız bir tayyare uçuşu başlamıştır.

Karamürselde yüzmeye havuzu

İzmit, (Açık Söz) — Karamürselde yüzmeye havuzunun inşasına başlanmıştır. Havuzun ağustos ayı içinde biteceği söylenmektedir. Türkiye'nin en seçilmiş denizcileri içinde saklayan Karamürsel, umuluyor ki, bundan sonra, Türkiye birinciliklerini münhasıran Kocaelinde bırakacaktır.

— Bu mektubun bana gönderildiğine emin misiniz?

— Andre Stoenoe namına demin girip bıraktılar mösyü. Andre zarfı açtı. Mavi bir kâğıda yazılı şu satırları okudu:

"Don Andre Stevenol'den okadar gürlüğe çıkarmamasını ismini vermemesini ve benim ismini sormamasını rica ederim. Eğer yarın kendileri saat üçe doğru Empalme yolunda gezintiye çıkarlarsa, oradan bir araba geçecek ve belki de duracaktır..."

Andre'nin içi ferahladı: — Hayat ama da basit şeymiş! Dedi.

Birinci kadın merdivenlerini çıkarken, daha şimdiden yakınlarda mahremiyet hulyaları gözlerinde canlanıyor ve Konçepçiyon'a münasip daha kısa bir isim arıyordu: Konça, Konçita, Çita...

— 3 —

ANDRE NİÇİN RANDEVUYA GİTMEDİ?

Andre ertesi sabah pek keyfli uyandı. Odanın dört

Görüşler :

Kuvvet, yerinde kullanıldığı takdirde hakkın beşiği olur. Hak yaratan kuvvet... Kuvvetin mukaddes tanınan şekli budur.

Kuvvet bilekte değil, zekâda, vicdanda ve kalptedir. Bilek kuvvetini Herküle verelim. Bize zekâmızdan taşan kuvvet habbeleri yetişir.

Maalesef dünya kurulu beri kuvvet, hakkı ezmek yolunda istimal edilmiştir. Yahut suistimal edilmiştir.

Hakka karşı kuvveti şaha kaldırmak için insanın hakından emin olmaması lazımdır.

Küçük kuvvetlerin birleşmesinden doğan tek kuvvetin sağlamlığı kendi başına doğan büyük kuvvetler de yoktur ve bulunamaz.

İnsan zekâsından fıskıran kuvvet, makine kuvvetini her zaman alta almıştır. Bu hakikatı inkâr edenler, zekâlarına itimatları olmyanlardır.

Hâdisat arasında zararlı kuvvetleri ezen hakların da yer tuttuğu az değildir.

Doktorun Öğütleri

Teşhis meselesi ve hastalar

Bazı hastalar çok sabırsız oluyordular. Bunlar hastalığın teşhisile tedavisi arasındaki müddetin bazan uzaması karşısında sinirleniyorlar, doktora ve tıb âlemine karşı itimatları azalıyor. Bunda doktorun da biraz kabahtası yok değildir. Münevver hastalar biliyoruz. Böylesi bile ateş his müddeti uzadı diye ümitsizleniyorlar. Halbuki buna hakları yoktur. Çünkü hastalıkların teşhisi bazan uzun sürebilir. Bazı hastalıklar vardır ki birdenbire anlaşılamaz.

Arızın benzerliği karşısında doktorun çok hassas davranması lazım geldiği için kat'i teşhis koymak birdenbire mümkün olamaz. Doktor hastası üzerinde günlerce uğraşır, laboratuvar mesaisine lüzüm gösterir. Bunlar tekrerrü edebilir. Hasta üzerinde teşhisi kolaylaştıracak ilaç tecrübe eder, gıda tecrübe eder. Ve böylelikle bir mide hastalığının kat'i adını koymak için bazen uzun müddet uğraşmak icabeder. Hastaların bunu tabii görmeleri ve tahammül etmeleri lazımdır.

Çünkü yarım yamalak bir muayeneden sonra teşhis cihetine gidilmesi çok zararlı olduğu için doktor bu cihete yanaşmaz. Fakat tam ve kat'i teşhisten sonra başlanan tedavi daha zor olur. Bu sebeple doktor, tedaviden önce teşhise ehemmiyet vermede mecburdur. Doktorun bu mecburiyetini hastalar takdir ettikleri, tabii görüldükleri takdirde neticedeki istifade kendilerine ait olur.

— Saat ikide buluşacağız. Sen de emin ol ki, ben her şey olurum, fakat bir vatan haini olamam. Babam ve babamın babası Türk oğlu Türküdür. Damarlarımda taşıdığım kan, Türk kanıdır. İşte o kadar...

Ayrıldılar.

Mühendis Şefik o gün, bir gece önce uğradığı lokanta

insanların, hayatın, güneşin kaynakışlarını seyre daldı.

Sevilde evlerin boyaları kadın elbiselerine benzer. Penbe, hafif yeşil, mor gibi göz yormayan renkler... Ne Madrid'in ve Kadiz'in sokakları gibi burada evler emslerdi, ne de Jerez'de olduğu gibi göz alıcı çiğ-beyazlıktı.

Portakal ağaçlarından meyvalar sarkıyor, çeşmeler akıyor, şallarını iki uçlarından tutan genç kızlar kakkakallarla gülüyorlar. Sonra her tarafta kahr çingirakları...

Andre Seviliden başka bir yerde yaşayanların aklına şaşıyordu.

Tuvaletini bitirip, bir küçük fincan koyu İspanyol şukulatı içtikten sonra, şöyle biraz dolaşmak için sokağa çıktı.

Tesadüf tuhaf şeydir. Andre'nin ayakları gayri ihtiyari Plaza del Triunfo'ya doğru istikamet almıştı. Fakat oraya geldiği zaman, aldığı mektup-

BEN KİMİN METRESİYİM

Yazan: Iskender Fahreddin

Tefrika No. 3

İki yüz elli zabitin hayatını kurtarmak, onların düşman tuzağına düşmeden Anadolu'ya kaçmalarına yardım etmek bizim için ne şerefli bir iş olacaktı

İki günlük tefrikamızın hulâsası:

[Umumi harpten sonra Çanakkale'den dönen mühendis Şefik ve doktor Necip... İki vatan sever arkadaş müteakkenin kardeşlerinde İstanbul'da Anadolu hesabına çalışıyorlar. Bu sırada mühendis Şefik (Nesrin) isminde bir kadını tanıyor ve seviyor. Nesrin arasına Şefik'in odasında geceliyor. Bir sabah Nesrin, Şefik uyurken cebindeki evrakı çalıp gidiyor. Bu evrakın kaybolduğunu anlayan doktor Necip, arkadaşını, evrakı düşmana satmakla ittiham ediyor. Şefik'in bu işte hiçbir suçu yoktur. Fakat kendini müdafaa edecek vaziyette olmadıktan sonra pıncı bocalamaya başlıyor. Nesrin kimdir; kimin hesabına çalışıyor? Bu bir sırıdır... Şefik bu esrar perdesini yırtmaya karar vermiştir. Sonunu aşağıda okuyunuz...]

Şefik çok müteessirdi: — Ben o alçaklığı yapmam. Diye bağırdı.

Zaten bu ihtimali düşünmek pek manasız olurdu. Şefik onları düşmana satmakla ne kazanacaktı?

Halbuki bu evrak Anadolu'nun çok işine yarayabilirdi. Şefik caketini giydi:

— Bana inan, Necip! Bu meselede benim katiyen suçum yok. Onları ya çaldılar benden, Yahut düşürdüm. Her iki ihtimali de göz önünde bulundurarak şimdi aramağa gideceğim.

İkisi de asabi ve telâşlı. Evden çıktılar.

Doktor Necip kapının önünde ayrılırken arkadaşının kulagina eğildi:

— Eğer bana ihanet ettinse, emin ol ki bunun cezasını göreceksin, Şefik! Çünkü bu, benden ziyade vatana karşı irtikap edilmiş bir ihanettir. Düşün bir kere... İki yüz elli zabitin hayatını kurtarmak, onların düşman tuzağına düşmeden, İstanbuldan Anadolu'ya kaçmalarına yardım etmek bizim için ne şerefli bir iş olacaktı!

Şefik, gözleri dolu cevap verdi:

— Saat ikide buluşacağız. Sen de emin ol ki, ben her şey olurum, fakat bir vatan haini olamam. Babam ve babamın babası Türk oğlu Türküdür. Damarlarımda taşıdığım kan, Türk kanıdır. İşte o kadar...

Ayrıldılar.

Mühendis Şefik o gün, bir gece önce uğradığı lokanta

taki tavsiyeleri hatırladı ve kapısının pek te'önünden geçerek "metres, ini darıltsamak, yahut onu görmek arzusu ile bu kadar yanıp tutuştuğunu belli etmemek maksadıyla karşı kaldırıma geçti ve başını sola dahi çevirmeden yürüdü, geçti.

Oradan Las Delisyaya uzandı. Cadde, birgün evvel yapılan konfeti ve serpatin muharebesinden sonraki perişan manzarayı gösteriyordu.

Kaldırımlar kâğıt enkazından adeta görünmez olmuştu. Birgün evvelki kalabalık yerine, şimdi ortada kimscekler yoktu.

Andre kırlara doğru açılan yola sapacağı sırada, karşından gelen bir yolcu ile karşılaştı ve tanıdı:

— Bonjur Don Mateo, dedi, seni buralarda göreceğimi hiç aklıma getirmezdim.

— Ne yaparsın Monşer? bir insan yalnız ve fadysız kalır, şaşkına dönerse, işte bö-

ve meyhaneyi dolaş.. Garsonlara cebinden bir zarf düşürdüğünü söyledi:

— Buldunuzsa, bana iade ediniz.. size bahış vereceğim.

Dedi. Hiç kimseden müstebir cevap alamadı. Cihangire kostu.. Kartal apartmanına gitti. Nesrin bu apartmanın birinci katında oturuyordu.

Şefik'in son ümidi Nesrinde idi,

— Acaba Nesrin bana bir sürpriz mi yaptı?

Diyecek kapının önünde durdu.

Şefik bu kâğıtların bir genç kadını entrese etmeyeceğini düşünüyordu.

Apartmentın önünde siyah ve hususi bir otomobil duruyordu. Şefik kapıyı çalmak istedi..

Omuzunda bir el gezindi: — Beyim kimi arıyorsunuz?

Şefik başını çevirdi.. Bir şöforle karşılaştı:

— Nesrin hanımı ziyarete geldim.. Niçin sordunuz?

Şöfor kapının önüne bir tahita perde gibi gerilmişti.. Biyık altında gülümsedi:

— Maalesef kendisini şimdi göremeyeceksiniz!

— Miçin..?

— Ben dahiliye nazırının şöforüyüm.. Nazır bey: (Ben çıkıncıya kadar içeriye kimseni bırakma!) Diye tenbih etti.

Şefik birdenbire şaşaladı.. Biraz geriye çekilerek hayretle sordu:

— Ali Kemal bey mi var içeride..?

— Evet.. Çok müstacel bir iş için geldiniz isminizi söyleyin de haber vereyim.

— Hayır ben sonra tekrar gelirim..

Şefik başka bir şey söylemeden apartmandan uzaklaştı. Sokağı döndüğü zaman delikanlının ayakları birbirine dolanıyordu.

— Demek ki Nesrin Ali Kemal ile de tanışmış.. Ben aylardanberi bir yılınlami koyun koyuna yatıyordum acaba..?

Şefik kat'i bir hüküm verememekle beraber, Nesrin hakkında ki şüpheleri onu çıldırtacak kadar derinleşiyordu.

Eğer doktor Necibin getirdiği vesikali Nesrin çaldıysa, hiç şüphe yok ki, bunları hemen sıcağı sıcağına Dahiliye Nazırına verecekti. Ve belli idi ki Ali Kemal, Nesrinin evine bu iş için gelmişti.

Şefik'in şüpheleri tahakkuk ederse, hayatı da tehlikeye düşecekti. Bu vaziyet karşısında yapılacak bir iş vardı: Hemen oturduğu pansiyondan başka bir yere taşınmak ve izini kaybetmek.

Şefik'in cebinden evrakını çalan kadın elbette onu ele

vermekte de gecikmeyecekti.

İstanbul itilaf devletlerinin işgali altında bulunuyordu. Padişah.. Babıâli.. Polis.. Her şey bir korkuluktan ibaretti.

Bir Türkün zindanlara atılması için, onun hakkında: (Bu adam Anadolu'ya yardım ediyor!) demek yetiyordu.

Şefik koşarak Beyoğlu caddesine çıktı.. Arkadaşını aramağa koyuldu.. Pastacı Minia ya gitti.. Saatlerce bekledi.

Doktor Necib meydana yoktu.

Şefik o akşam derhal başka bir pansiyona taşındı.. Ertesi gün tekrar pastacıya gitti.. Arkadaşının gelip gelmediğini sordu. Garson kendisine şöyle bir mektup uzattı.

Şefik yazıyı görünce tamamiş ve sevinmişti. Zarfı açtı. Şu satırları kekeleyerek okudu:

"Şefik!

"Sana, saklamak üzere verdiğim vesikalayı düşmana satmıştın kanaati, beni senden uzaklaştırmaya mecbur etti. Yirmi senelik arkadaşlığımın böyle hainane maksat ve emellerle yıkılacağını ummuyordum. Ana vatana ayak basan düşmanla çarpışmak üzere bugün gola çıkıyorum. Bu mesul golucağı seninle birlikte yapamadığıma müteessifim. Senin, düşman tarafından bu kadar kolaylıkla satın alınabileceğin netice bir insan olduğunu ne yazık ki ancak şimdi öğrendim!"

Doktor Necip

Şefik o dakikada beyninden yıldırımla vurulmuş olsaydı bu kadar sarılsıymacaktı. Birdenberi dizlerinin bağı çözüldü.. Garsona bir şey sezdirme için kendisi güçlüğüle tarak kapıdan dışarıya çıktı.

Kendi kendine söylenecek dedi ki kalabalığa karıştı:

— Ben bu işle masum ve günahsızım, Necip.. alımla vurduğum bu kara damgayı kanımla silinceye kadar uğraşacağım.

— 2 —

Doktor Necip Servet bir köylünün saman arabası içinde Anadolu yolunu takip ederken çok ümitsizdi. Kendinden başka güvendiği ve dayandığı bir kuvvet yoktu.

Cebinden not defterini çıkardı.. Ağır başlı filozoflar gibi dalgın ve düşünceliydi. Defterine şu satırları kaydetmişti:

"Mısrı Firavınlarından birinin - ümit, zaafatın doğan söz, elli asır önce keşfedilmiş bir hakikattir. İnsanların en kolay idare edilene hiç şüphe yok ki, düşünmeden ve çarçabuk ümide kapılanlardır!"

[Bitmedi]

Roman : 3

Aşk Oyuncakları

YAZAN: Piyer Luis

(İLK İKİ TEFRİNANIN HÜLÂSASI)

[Sevilde karnaval haftasının son pazarı.. Gönül eğlendirmek için karnavala karışan Andre Stenevol arabada geçen bir kadınla konfeti muharebesi yapıyor ve nihayet tanışmaya karar vermişti bu kadının oturduğu evi öğreniyor. Eve girmek istiyor, usak kabul etmiyor. Bunun üzerine sağdan soldan tahkikata girişiyor. Kadın konakta yalnızdır, kocası Bolivaya gitmiştir. İsmi de Konçepçiyon Perezdir.]

Bir karar veremiyordu. Kocanın burada olmayışı yaklaşmak için ihtimallerini, daha ziyade azaltıyordu. Belki o zaman bir yolunu bulup kocasıyla tanışır ve o yoldan da kadına yaklaşmış olurdu. Çok bildiğine şüphe olmayan satıcı ise kadının şimdi genç bir aşılla yaşadığını ima eder gibi olmuştu. Zaten uşagın takındığı vaziyet de bu şüpheyi kuvvetlendirecek mahiyette idi.

Andre'nin Parise dönmez-

den evvel, daha Sevilde geçirecek on beş gün vakti vardı. Acaba bu kadarcık zaman içinde, gönlünü hiç şüphesiz başka birisine kapmış mıydı? Kadının harimine girmeğe muvaffak olabilecekmidi?

Bu kararsızlıkla otelin holüne girmek üzere iken, kapıcı önüne çıktı:

— Siz bir mektup getirtiler mösyü, dedi.

Zarfın üzerinde adres yoktu.

— Bu mektubun bana gönderildiğine emin misiniz?

— Andre Stoenoe namına demin girip bıraktılar mösyü. Andre zarfı açtı. Mavi bir kâğıda yazılı şu satırları okudu:

"Don Andre Stevenol'den okadar gürlüğe çıkarmamasını ismini vermemesini ve benim ismini sormamasını rica ederim. Eğer yarın kendileri saat üçe doğru Empalme yolunda gezintiye çıkarlarsa, oradan bir araba geçecek ve belki de duracaktır..."

Andre'nin içi ferahladı: — Hayat ama da basit şeymiş! Dedi.

Birinci kadın merdivenlerini çıkarken, daha şimdiden yakınlarda mahremiyet hulyaları gözlerinde canlanıyor ve Konçepçiyon'a münasip daha kısa bir isim arıyordu: Konça, Konçita, Çita...

— 3 —

ANDRE NİÇİN RANDEVUYA GİTMEDİ?

Andre ertesi sabah pek keyfli uyandı. Odanın dört

penceresinden odaya bol bir ışık giriyor, şehrin bin bir gürlüğü, atların nal takırları satıcıların her perdenen sesleri, katırların çingirakları, kiliselerin çanları beyaz meydana civıllı hayata karışıyordu.

Çoktandır bu kadar güzel bir sabah görmemişti. Gerindi, sonra kollarını beklenen bir dnrâğuşun hulyasile göksüne doğru sıktı.

— Hayat ne kadar basitleşmiş! dedi, daha dün burada yalnız, hedefsiz, düşüncesiz bir insandım. Bu sabah iki kişi olmak için bir gezintiye çıkmak kâfi geldi. Kadınların hattâ red cevaplarına, hakaretlerine, bekletilişlerine bile inan olurmu? Erkek ister, kadın kendisini verir. Bundan daha tabii ne olabilir?

Kalktı, pijamasını giydi, banyosunu hazırlamak için zile bastı. Banyo hazırlanmaya kadar da alını pencerenin camına dayıyarak, meydanadaki

insanların, hayatın, güneşin kaynakışlarını seyre daldı.

Sevilde evlerin boyaları kadın elbiselerine benzer. Penbe, hafif yeşil, mor gibi göz yormayan renkler... Ne Madrid'in ve Kadiz'in sokakları gibi burada evler emslerdi, ne de Jerez'de olduğu gibi göz alıcı çiğ-beyazlıktı.

Portakal ağaçlarından meyvalar sarkıyor, çeşmeler akıyor, şallarını iki uçlarından tutan genç kızlar kakkakallarla gülüyorlar. Sonra her tarafta kahr çingirakları...

Andre Seviliden başka bir yerde yaşayanların aklına şaşıyordu.

Tuvaletini bitirip, bir küçük fincan koyu İspanyol şukulatı içtikten sonra, şöyle biraz dolaşmak için sokağa çıktı.

Tesadüf tuhaf şeydir. Andre'nin ayakları gayri ihtiyari Plaza del Triunfo'ya doğru istikamet almıştı. Fakat oraya geldiği zaman, aldığı mektup-

insanların, hayatın, güneşin kaynakışlarını seyre daldı.

Sevilde evlerin boyaları kadın elbiselerine benzer. Penbe, hafif yeşil, mor gibi göz yormayan renkler... Ne Madrid'in ve Kadiz'in sokakları gibi burada evler emslerdi, ne de Jerez'de olduğu gibi göz alıcı çiğ-beyazlıktı.

Portakal ağaçlarından meyvalar sarkıyor, çeşmeler akıyor, şallarını iki uçlarından tutan genç kızlar kakkakallarla gülüyorlar. Sonra her tarafta kahr çingirakları...

Andre Seviliden başka bir yerde yaşayanların aklına şaşıyordu.

Tuvaletini bitirip, bir küçük fincan

Açık Sözün Edebiyat Anketi İstiklâl Harbi sıralarında Türk Edebiyatı

Enver Behnan fikirlerini söylüyor

Anketi yapan: Ertuğrul Şevket

Zaif ve traşlı yüze bakan bir mektep talebesi sanılır. Enver Behnan bugün lise-lerde tarih öğretmenliği yapar ve sık sık der ki:

— İlim, ah ilim, adam olmak için çok okumak lazım. Sosyoloji, psikoloji, mitoloji, antropoloji, bu ilimler önümüze konmuş yassı kadayıfı gibidirler. Sanki hal dilile bizi yiyecek, yutacak bir Türk delikanlısı yok mu derler?

Ve yine sık sık Anadolu'nun, bilhassa Ankaranın millî mücadele zamanındaki halini anlatır durur. Demek istediğim şu ki: Enver Behnan bizim anket için tam biçilmiş kaftan. Hem tarihçi, hem muharrir, hem genç, Millî mücadele zamanında Ankara'da bulunmuş olması da caba....

Saman pazarından dar bir sokağa sapınca karşına bir sürü çocuk çıktı. Kılarnet çalan bir macuncuyu ortalarına almışlardı.

Çocuklardan biri, "Kalplere vur bir zimba," ya çalarsan yüz paralık alırım, dedi. Eski Ankaranın aşşap evleriyle dolu olan bu sokağında bir cam tükürdü, genç bir Bayan bağırdı.

— Remzi, sakın macun alayım deme, kimbilir ne ile yapılmıştır.

Bunu duyan macuncu kılarneti kesti, hisimla bağırdı.

— Ne ile yapılabilecekmiş sayın Bayan, dedi, halis şekerle.

Kadın başını iki yana salladı.

— Ben bilirim dedi, sizin kurnazlıklarınızı bilirim ben.

Macuncunun hiddeti arttı.

Kaşığını renkli macunlar içersine daldırdı. İplik iplik uzanan macunu ağzına soktu ve güç halle bağırdı:

— Dinim rabbana hakkı için halis şekerle. hem sayın bayan toz şekerin alması yirmi sekize. bu ucuzluğa karşı hile yapın ya deli ya yine delidir.

Ben çocuklardan birinin başına dakundum.

— Çocuğum, dedim, bay Enver Behnan nerede oturuyor?

Çocuk yüzüne baktı, güzel kara gözlerini kırdı:

— Ha, bay Şapolyo mu, dedi.

Güldüm:

— Evet, dedim.

Bana tahta bir bahçenin kapısını gösterdiler. Kapı kendiliğinden açıldı sanki. Baktım iki katlı tahta evin en üstünden bir ses geliyor:

— Öksürde gir, öksürde gir. Behnanın sesini tanıdım. Öksürdüm ve öksürür öksürmez de olduğum yerde kaldım. İri bir kurt köpeği zincirini sürüyerek üzerine atıldı. Allahtan olacak bahçede küçük bir kız çocuğu vardı:

— Piliatın, dur, diye bağırdı. Yabancı değil ağabeyin o.

Bereket ağabeylik kırk yıldır bir işime yaradı da, köpek burnunu yere sürterek benden uzaklaştı.

Kahvelerimizi içerken Behnana:

— Camm, kardeşim, dedim. Millî mücadele de sen burada idin, o zaman ki İstanbul edebiyatından ayrı, bir millî edebiyat var mıydı, bu sözümü derinleştirmek istedim.

— Yani millî demekten maksadım, o zamanki Ankara'da yakışır bir edebiyat var mıydı? Behnan yerinden kalktı, odada dolanmağa başladı:

— Ben millî mücadelenin ilk günlerinden beri Ankaradayım. Hattâ bütün safhaların canlı bir tarihi oldum. Gördüklerimi yazmak hevesi de içinde doğdu ve yazıyorum.

Millî mücadelede İstanbul'dan kaçıp Ankara'ya gelen iki grup insandı. Biri iradesile çarpışmak yaradılışındaki tip-ler ki, bugünkü kahramanları-

Muallim Enver Behnan Şapolyo

mızdır. İkinci grup hisleri çoşkun olan muharrir ve ediplerdi. Memur, tüccar, 'bugünlerde yabancı olarak yoktu. Bugünkü Ankara'yı dolduran yüksek memur ve tüccar sınıfları zafer kazanıldıktan, yataklı vagon işledikten sonra Ankara'ya gelip yerleştiler.

Millî mücadelede Anadolu'nun heyecan kaynağının merkezi Ankara idi. Hattâ Büyük Millet Meclisi idi. Muharrir ve edipler Ankara'ya üç parti olarak geldiler. Birinci grup İç Erenköyünden bir kafile halinde yaya olarak Kandıra, Boludan Ankara'ya gelenlerdir. Bunlar (Hakimiyeti Millîye) gazetesini kuranlardır. Kocaali ve İneboludan gelen ilk muharrirler şunlardır. Nafi Atuf, İzzet Ülvi, Kâzım Nami, Mu-

hittin, Sadri İbrahim, Mehmet Servet, Valâ Nurettin, Nazım Hikmet, Nizamettin Nazif, Nebi zade Hamdi, Yunus Nadi, Rud-

şen Eşref, Sait Hikmet, Kud-

dusi, Saim, Ahmet Hidayet, Ziya Gevher, Yusuf Mazhar,

Kemalettin Kâmi, Münir Mü-

eyyet, Nüzhet Haşim, Velit Çelebi, Enver Behnan..

İkinci parti Ankara'ya kadar gelip te, Sakarya harbinden

türkererek tekrar İstanbul'a ka-

çan ve dönenler!?

Üçüncü grup Maltadan dö-

nenler, Aka Gündüz, Ağa oğlu

Ahmet, Ziya Gökalp, Celâl Nuri

Şükrü Kaya, Şeref vesaire

gibi yaşlı muharrirler. Bunlar-

dan mada 16 Mart hâdisesiyle

İstanbuldan, Büyük Millet

Meclisine iltihak eden Ham-

dullah Suphi, şair Mehmet

Emin, Mehmet Akif, şair Tu-

nah Hilmi, Besim Atalay, me-

clisin dışında yine ilk günlerde

münferit olarak gelenler de

Halide Edip, Samih Rifat, Haki-

kı Baha vesaire... Güzel Sanat-

lardan musikiye muallim Yekta

merhum İsmail Zühtü, İmimar

da Hikmet idi.

Bu saydığım yazıcılar üç şe-

kilde vazife aldılar. Bir kısmı

(hatiplik), bir kısmı şairlik, bir

kısmı da (muharrirlik) yaptılar.

Kurtuluş savaşının en heyecan-

lı günlerinde, Millî müca-

dele edebiyatının en güzel par-

çalarını söylemişlerdir. Şairler içinde Mehmet A-

kif, Kemalettin Kâmi, Akagün-

düz, Samih Rifat, Mehmet E-

min, Nazım Hikmet, İzzet Ül-

vi ve bu gün adları meçhul

otuz yakın şair, adedi yüzlere

varan halk şairleri destanlar

ve türküler yazdılar. Bunlar

toplanıldığı gün o günün Millî

mücadele edebiyatı meydana

kirde (Küçük mecmua) Kon-
yada Babalık ve Ögüd, Kas-
tamonuda (Açık Söze), Sivas
da (İrade-i Milliye) gazeteleri-
ne yazdılar. Millî mücadele e-
debiyatının hazineleri bu gaze-
te koleksiyonlarıdır. Bugün
bu yazıların hiç biri toplu ola-
rak nasredilmemiştir.

Behnan talebesine ders ve-
rir gibi konuşuyordu, az evel
bir sürü ilimden bahsetmişti,
sordum:

— Bu edebiyatın karakteri

neydi, dedim?

Millî mücadele edebiyatının
karakteri, doğrudan doğruya
millî bir edebiyat ve başka
bir ad versek (kurtuluş e-
debiyatı) adile edebiyat tarihi-
mizde başbaşa bir safha
idi. İşte bunlar araştırıldıktan
sonra, millî mücadelede bir
edebiyat var mıydı? Sorulan
sualin cevabı kendiliğinden
yazılmış olur. Edebiyatın şah
eserlerini yevahut karakterle-
rini edipler değil, edebiyat tar-
hini yazarlar meydana kor-

Ben bir tarihçi gibi (kurtuluş
edebiyatı)nın bir krokisini çiz-
dim. Bu safhayı yazacaklar,
buna müsbet cevabı vermiş
olacaklardır. O acı günleri bir
kere düşününüz. Düşman kuv-
vetleri İstanbul'u işgal etmiş.
Millî benlik ayaklar altında.

Her tarafta düşman taburları

trampet ve boru sesleriyle nü-

mayış yapıyorlar. Bu bir imti-

han günü idi. Burda midesele

değil. Yüreğile yağlılar seçil-

diler. Yoksulluk içinde kaçak

olarak Anadolu'nun içlerine

Atatürkün yanına bir kalpen

ve heyecandan bir çelenk ör-

düler. Elbette bu insanlar. İs-

tanbulda kalan kaldırım kah-

ramanlarından daha yüksek

Türk edebiyat tarihinin kahra-

manları idi. Bu coşgun ruhlı

memleket çocukları Ankara'da

durmuyorlar, heyecanlarıyla

herle, kültürlerle, kalemlerle

yeni doğan devletin kuruluşuna

yardım ediyorlardı. Bunların

dimagileri durmuş muydu?.. Ha-

yırdı durmamıştı. Onlar çok şey

yazdılar, edebiyatımıza çok

şeyler bıraktılar. O devirde

yazı yazarlar cepheye kanını

döken meçhul askerler gibi

onlar da meçhul Millî edipler-

di? Bu günün yazılarına lâ-

kayd kalan ancak Osmanlı e-

debiyatının muakipleridir. Şu

muhakkaktır ki, onlar bu he-

yecandan uzaktılar.

Onların edebiyat teknikleri

ve üslupları endron edebiya-

tının et ve sinir hislerinden

ayrılmazdı. Ve netekim ayrı-

lamıyorlar, aşk ve kadın diye

ağlamayanlar, hayattan bıkış-

olmıyanlar ne şairdir, ne de

edip... Mevzuları bu kadar dar

olan Osmanlı şairleri, bir

kere dönüp te Anadolu'nun en-

gin ufuklarına bakmadılar. Bir

edip için yalnız kendi aşkları-

Yemek

22 Temmuz Çarşamba
Fasulyeli omlet — patlıcan
kızartması — üzüm

Ayşekadın fasulyesini ayık-
layınız. İnce ince ve halka
halka doğrayı-
nız. Suda haş-
layıp iyice sıkı-
nız. Yarım kilo
fasulyenin içine
altı yumurta
kırarak ve bi-
raz tuz katarak
yağda maydo-
nozu omlet gi-
bi kızartınız.

* Patlıcanları
soyduktan son-
ra dilim dilim keserek zeytin
yağda kızartınız. Soğuduktan
sonra üzerine sarmısaklı yo-
ğurt koyarak yersiniz.

* Mevsimin en güzel mey-
vesi üzümdür.

Gündelik hareketler

Bir Japon kadın mecmuası
okucularına şunları tavsiye
ediyor:

1 — Bütün kuvvetinizle cid-
di ve vicdanî bir surette ça-
alışınız.

2 — Bugün yapılabilecek bir
iş yarına bırakmayınız.

3 — Yevmî münasebetleri-
niz daima kalbi ve samimî ol-
sun. Arkadaşınıza karşı taah-

hütlerinizi bozmayınız. Etrafı-
nızda bulunanları taciz etme-
yiniz.

4 — İyilik yapmağı unut-
mayınız. Size, dostluk göste-
renleri ziyaret ediniz. Yahut
mektup yazınız. Öldükten son-
ra mezarlarını ziyaret ediniz.

5 — Herkes için hayırah
olunuz.

6 — İztirap çekenlere karşı
muhabbet gösteriniz. Hastalara
yardım ediniz.

7 — Mütevazî olunuz, sad-
elik gösteriniz. İhtiraslarınıza
galebe ediniz. Paranızı tasarru-
fa çalışınız.

8 — Hayat, her işin ifasına
müsaait olduktan sonra sıhha-
tine itina ediniz.

9 — Zararsız idmanlar ya-
pınız. Yevmî hayatınızda me-
sus olmağa çalışınız.

10 — Yalnız olduğunuz za-
man nefsinizi dinleyiniz. Sabah
akşam hareketinizi teftiş edi-
niz.

Çocuk

Çocuk bakımında ana ve

babanın en esaslı vazifesi ço-

cuğu sıhhatli ve terbiye-
li büyütmektir.

Sıhhat ile terbiye,
çocuk bakımında

beraberdır, ayrıla-
mazlar.

Sıhhatli büyü-
len bir çocuk ter-

biye kaidelerine uygun yoksa,
onun sıhhatî için verilen em-
ek beş para etmez, boşuna har-

camısı olur.

Atalarımızdan kalma bir söz
vardır: "Çok söyleme arsız
olur, tokatların yüzüne olur,
demisler dedelerimin bu sözü
çok doğrudur.

Fazla azarlamak veya dövme-
k çocuklarda haysiyet vekar ve
izzetli nefis varlıklarını öldürür.

Her hangi bir kabahatin ceza-
sını nihayet iki üç tokattan
ibaret telâkki eden çocuk, bü-
yüdüğü kabahatlerini şiddet-
lendirir ve günün birinde azılı
bir haydut olur.

İşte böyle çocuk istediği ka-
dar sağlam ve sıhhatli olsun..
Kaç para eder? Ne kendisine,
ne de Cemiyete hayrı olmaz.

Yeni tapu

teşkilâtı

İstanbulda bir sicil

gurubu kuruluyor

Yeni tapu teşkilâtı için ha-

zırlanan kadronun bugünlerde

gelmesi bekleniyor. Yeni teş-

kilâtta İstanbulda bir tapu

sicil gurubu teşkil edilecek ve

Zonguldak, Kocaeli, bilecik,

Bolu vilâyetleri bu gruba bağ-

lanacaktır. Yeni teşkilâtın ta-

biki için tapu umum müdürü

Cemal yakında şehrimize ge-

lecektir.

Fikirler

Mehmetcik

Çanakkalede

Kahramanlık, istiklâl sergi-

sinin ne olduğunu tarihlere an-

latan biricik Çanakkalemiz

imanımızın bütün bir cihana

karşı şahlandığını bu kahra-

manlık beldesi bugün yaman

Mehmetciklerin, gözlerde se-

BİR CİNAYET

No: 93

YAZAN: Etem İzzet BENİCE

— Hem aşkın insanlara ne-
ler yaptırabildiğini görür, an-
larsın.

— Ben aşkı tanımak istemi-
yorum. Tanıyacağım zaman
olursa onun için de senin de-

lâletine ihtiyacım yok..

Dedim, yürümeye başladım.

Bu:

— Dur, bir şey söyleyece-

ğim. Koşma..

Diye bir şeyler söylendi.

Fakat, dinlemedim. Yürüdüm.

Fena halde sinirlerim bozul-

muştu. Kendi kendime nedir

bu çilem? diye söyleni-yordum.

Bu benim için ne müşkül va-

ziyetti, böyle. Öyle bir dert

gayyasının içine düşmüştüm ki,

ne derdimi kimseye açabili-

yordum, ne de bu adamın de-

vamlı tasallütunun önüne du-

rabiliyordum. Kime gidip te

babalığım bana rahat vermiyor,

beni kendisine metres yapmak

istiyor.. diyebilirdim. Bir tek

kurtuluş çaresi vardı: evden, bu

şehirden kaçmak, izimi ve ken-

dimi unutturmak. Bunu da ya-

pamıyordum. Çünkü yapacak

vaziyette değildim. Hayatta

tutunabilecek hiçbir mesnemim

yoktu. Evlenmek, belliki beni

böyle bir vaziyetten kurtara-

bilirdi. Fakat, durupdururken

kiminle ve nasıl evlenebilir-

dum? Bir felâketten kendimi

kurtarmaya çalışırken ömrü-

mün sonuna kadar sürebile-

cek daha azgın bir felâkete

kendimi nasıl atabilirdim? Kin

ve derdimi içinde hapis ede-

de günlerimi geçirmeye ve ha-

dis

BÜTÜN MEMLEKET ...

Günler ve yıllar birbirini kovaladıkça Gaziantep'in bayındırlık bakımından manzarası zenginleşiyor. Yurtda, Antebimizin kültür bahçesiyle hükümet arasındaki yeni asfalt caddesini görüyoruz.

Adanada garip, gülünç, fakat acıklı bir hâdise oldu

Adana, (Türk Sözü) — Kumrulu köyünde Abidin bey çiftliğinde bekçilik eden Mısırlı Hacı Mehmet isminde birisi evvelki gece çiftliğin bir köşesinde beklemek vazifesini yaparken fundalıklar arasında iki beyaz hayal görüyor ve derhal elindeki silâhı bu beyaz hedeflere boşaltıyor.

Silâh sesini işitip koşan muhtar, azalar, köylüler çocuk çocuk bekçi Mehmedin yanına gelince, bekçinin çenelerinin korkudan birbirine vurmakta olduğunu görüyorlar.

Muhtar bekçi Mehmed'i sarsarak hadiseyi soruyor :

O, yalnız :

— Te şurada diyor. İki hayalet gördüm ve silâhı çektim. Bütün köylüler muhtarla beraber bir çok suallar soruyorlar, fakat zavallı bekçi korkudan çarpan çenelerinde daha fazla söylemeye muktedir olamıyarak olduğu yere cansız yıkılıyor.

Dün hâdisenin olduğu yere giden müddeiumumi muavini Şeref Cökmen ve hükümet doktoru derin bir tahkikat ve otopsi neticesinde işin yukarıda yazdığımız gibi olduğunu anıyarak dönmüşlerdir.

Para için öldürmüş!

İzmir, (Açık Söz) — Bucanın Uzundere köyü civarında bir bağda 70 yaşlarında Fatma adında bir kadın öldürülmüş, fakat katil tutulmamış. Adıyace yapılan tahkikatta katilin Veli oğlu Savran adında biri olduğu meydana çıkarılmış ve kendisi tutulmuştur.

Savranın, ihtiyar kadını, başındaki zinet altınlarını almak için öldürdüğü anlaşılmıştır. Tahkikata devam ediliyor.

Düğün evinde cinayet

Gönen, (Özel) — Gönen'de yumurtacı Süleymannın düğününde birkaç arkadaş rakı içmiş ve aralarında çıkan ağır kavgası büyümüş, yumurtacı Ali beraber içtikleri Ramazan sol tarafından ağırca yaralanmıştır. Bu suretle düğün evinin tadı, neşesi kaçmıştır. Hâdisede suçlu görülenler yakalanmıştır.

Karacabeyde "Açık Söz,"

Kaymakam çok özlü işler başarıyor

Karacabey, (Açık Söz) — Bursanın önemli ilçelerinden biri olan Karacabey'e Bandırman'dan iki saatte bir çok zahmetlerle gelebildim. Şösenin Bandırma'ya ait olan kısmı son derece mükemmeldir. Fakat, Karacabey hududuna girince şöse o kadar berbatır ki insanın içi dışına çıkıyor ve zaten sıcağın gevşemiş olan vücudları turşu gibi oluyor. Bir insana fenalık yapmak istenilirse bu şöse üzerinde iki defa otobüslere gidip gelme cezası verilmek kâfidir.

Buna ne can dayanır ve ne de otomobiller. Bu gibi bozuk şösel otomobillerin ezraililerdir. Otomobil sahiplerinden bir çoğu benim etrafımı aldılar ve (Allah aşkına şu gördüklerinizi yazınız) diye yalvardılar. Bu şösenin umumî şöselardan olmadığı ve yalnız Karaca beyle Bandırma'yı birbirine bağladığı cihetle tamir için tahsisat konulmayacağını Bursa Nafia müdüriyeti bildirmiş imiş. Halbuki bu şösenin bir ucu Yalova da ve diğer ucu da İzmid'dir.

Yalovadan kalkan bir makine araba Balıkesir üzerinden İzmir'e kadar gidiyor ve Marmara havzasının sahil boylarını birbirine bağlıyor. Şu halde bu yol hususî değil, umumî şöselar arasındadır. Her oalde milli servetin mahvolmasına sebep olan şu otobüslere kilometrelik bozuk şösenin her neye mal olursa olsun

Karacabey kaymakamı Remzi Özkan

behemehal tamiri milli iktisat noktasından çok elzemdir ve Bursa vilayeti bu yolun üzerinde durmalıdır.

Yolun bozukluğundan makine aramız buraya çok geç gelebildiğinden kimseyi görmeğe vakit bulamadan otele sokulduk ve petrol lambasının sarımtırak ziyası altında yazı yazmağa uğraşırken hiç farkında olmadan gözlerim kapanarak uzandım.

Sabahleyin etrafıma bakınca ortalığı pek başk türlü gördüm. İki yıldanberi uğrayamadığım bu kasabayı bu sefer daha çok değişmiş buldum. O zaman fidan çağında bırakılmış ve birçok müşbet işler görmüştür. Remzi Özkan, dürist ve ciddi icraatla bura-

M. Kemalpaşa kazasında

Nihayet iyi işlere başlanıyor

M. Kemalpaşa, (Açık Söz) — Bursanın zengin ve büyük ilçelerinden birisi de M. Kemalpaşa'dır. Buraya evvelce Kırmastı denilirdi. İnkilâptan sonra Büyük Şefimizin adı konmuştur. Şehrin manzarası ve hele içinden geçen Kırmastı deresinin üzerindeki köprüdür iki başları çok can çekicidir. Ne yazık ki bu kadar önemli bir ilçenin merkezinde bayındırlık adına şimdiye kadar yalnız bu köprü yapılmıştır.

Diğer taraflarında göze çarpacak hiç bir şey yoktur. Daracık sokaklar, eski usul ahşap ve köhne binalar, biçimsiz mağazalar hep buradadır. İki yıl önce buraya Refik adında bir ilçe başkanlığı, orbaylığı da vekâleten kendisine vermişler. O, kudretli adam kollarını sıvamış, bütün varlığıyla işlere sarılmış, önüne geçmek isteyen bir takım dedi koducuları yakalarından tutup atmış. Hükümetin otoritesini tam anlamıyla oataya koymuş ve yıllardanberi bozuk düzen giden şehir işlerini yoluna koyarak çok güzel işler başarmışa başlamışlardır. Kendi menfaatlarını her şeyden üstün tutan birkaç yaygaracının sürekli şikâyetleri yüzünden Kastamoninin tatay ilçesine naklolunmuştur. Buraya her gelişimde halk daima ondan sitayişle bahsederek hasretini çekmekte olduklarını görmekteyim.

Bu ilçenin talisizliğinden olmalıdır ki ne ilçebay ve ne de Orbaylar buradan çok zaman kalamamakta ve sık sık değiştirilmektedirler. İşte bundan ötürüdür ki bu güzel yurttan, ne elektrik, ne su, ne rihim, ne halkevi, ne köy yolları ve ne de asri bir mektep yapılamamıştır.

Buranın Urbaylığına getirilmiş olan emekli binbaşılardan İbrahim Oray şehre biraz canlılık vermiş, Belediye meydana çıkan ana caddeyi genişletmek için bir takım binaları istimlak ederek onları yıktırmağa başlamıştır. Bundan çok önce (125) bin liraya yapılmış olan elektrik projesi şimdi (60) bin liraya indirilmiş ve bu suretle elektrik tesisi yapılabilmek imkân bulunmuştur.

Bunun içinde bakanlıkça (40) bin liranın ödünç alınmasına izin verilmiş olduğundan bu yıl içinde behemehal tesiat yapılabilecektir. Su meselesine gelince: şehre (30) kilometre uzakta derecesi bir olan nefis bir suyun getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Fakat bunun için de 80-100 bin liraya ihtiyaç varmış. Bu parayı birden harcamaya çare bulunamadığından yıllara ayrılmak üzere 5 yıllık çalışma programına konması kararlaştırılmıştır.

Buranın pek iğrenç olan lâğım meselesi de yine beş yıl içinde yapılacaktır. Halkevile rihim da bu yıl başlanıp bu yıl bitirilecektir. — **

Radyo programı

22 Temmuz Çarşamba
İSTANBUL

18 Senfonik musiki (plâk).
19 Haberler. 19,15 Muhtelif plâklar. 20 Halk musikisi (plâk)
20,30 Stüdyo orkestrası 21,30 Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu Ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

PRAĞ

20,20 Milli dans havaları. 20,50 Skeç. 22,10 Oda musikisi (Bethoven). 23,20 Plâk. 24 Konser nakli.

VARŞOVA

18,30 Şark şarkıları. 18,50 Muhtelif. 20 Popüler orkestra konseri. 21 Salon plâkları. 21,45 Haberler. 22 Şopen'in eserlerinden konser. 22,30 Piyano - şarkı 23,15 Kuartet 23,45 Dans.

BÜKREŞ

18 Eğlenceli musiki. 19 Haberler. 19,15 Konserin devamı. 20 Konferans. 20,20 Plâk (Taubert, Şmid, Marta Eggert). 21,20 Piyano konseri. 22,05 Şarkılar. 22,45 Salon orkestrası. 23,45 Fransızca ve Almanca haberler. 24 Konser nakli.

BUDAPEŞTE

20,30 Plâk. 21,35 Haberler. 22 Orkestra konseri. 24,25 Fransızca konferans.

VIYANA

20,20 Piyano musikisi. 21 Operetlerden parçalar. 22,35 Haftanın haber icmalî. 23 Haberler. 23,10 Org ve piyano musikisi. 23,40 Dans plâkları. 24,30 Eğlenceli musiki.

BELGRAT

20,50 Karışık şarkılar. 21,20 Keman konseri. 21,50 Plâk. 22 Mizah. 23 Haberler. 23,20 Karışık şarkılar.

Bandırma da

Edremit Halkevileri hararetle karşılandı

Bandırma, (Açık Söz) — Edremit Halkevi üyelerinden mürekkep kırk beş kişilik bir grup Bandırma Halkevi'ni ziyarete gelmişlerdir. Her iki Halkeviler arasında tanışma ve samimi tezahürata vesile olan bu ziyaret Bandırma tarihinde unutulmaz günlerden olarak kaydedilecektir.

Akşamleyin verilen yüz kişilik bir ziyafette her iki Evin Başkanları samimi nutuklar vermişlerdir.

İki gün üç gece devam eden bu tanışma dolayısıyla Edremit Halkevi, ve gösterit şubeleri Ordu evinde "Himmetin oğlu", piyesini temsil etmiştir. Ve pek alkışlanmışlardır. Muzik kolları ile çok kuvvetli gelen Edremit kardeşler cidden tebriğe değer. Bütün perde araları milli gururu yükselten ve heyecan veren şiir ve neşidelerle süslenmiş, kısa bir tabirle söylemek lâzım gelirse; düşünülerek tertip olunan ve isabet edilen bir programla sahneye çıkmışlardır.

Davet

İstanbul ve mülahakatı umum Saray san'atkarın Cemiyetinden: Cemiyetin yeni idare hey'eti seçimi 24-7-936 Cuma günü Fatih'te cemiyet merkezinde yapılacağı ve alâkadarların yukarıda yazılı günde merkezde bulunmaları ilân olunnur.

ve narin dallarile süslemişler. Yine o zaman park için ayrılmış olan boş bir arsa şimdi şehrin en güzel ve en mükemmel bir mesiresi olmuştur. Bu parkın (Hanife) deresine ve Kara bey ovalarına doğru öyle hayat verici bir manzarası vardır ki akşama doğru grup eden güneşin, ufuklarda bıraktığı altın rengindeki çeşit çeşit yüzlerin bu manzarayı verdiği ihtişam çok büyüktür. Bu park ölen belediye reisi Bay İbrahim Karaca beyillere ebedî bir yadigarı olmuştur.

Onun daha başka eserleri de vardır ki bugün hepsinden de istifade olunmaktadır. İki yıldan beri burada ilçebay bulunan Remzi Özkan burası için bütün varlığıyla çalışmış ve birçok müşbet işler görmüştür. Remzi Özkan, dürist ve ciddi icraatla bura-

AÇIK SÖZ

Onu seven okuyan yayan tanıtanın dir.

Tarihte Efsaneler

AFRODİT

Yazan: Süheylâ Güldiken

Orta Asyada güneşe nur, ışıltı veren, göklerde sevda okşamacları yaratan, güzel türk kızları onu göz bebeklerinden yaratırlar. Göklerin ulu tanrısı, yerlerin tanrısına hükümünü gönderdi :

— Sana fermanım olsun ki en güzel türk kızlarının göz bebeklerinden ona güzelliğini baha biçilmez değerini vereceksin. Onu yaratacaksın.

Ve yeryüzünün Tanrısı bir bahar sabahının fecrinde kırk bir güzel Türk kızını huzurunda topladı. Onların göz bebeklerinden taşan parlak ışıltıları bir nur demeti halinde avucunun içinde toplayarak Afrodit'i yarattı.

Şarklılar onun yeryüzünden gökyüzüne yükselerek zühre yıldızını temsil ettiğini söylerler. Yunanlılar ve Romalılar onu kendi büyük allahları arasında sayarlar. Fakat Afrodit Türk diyarında göklerin Tanrısının hükmü ve yeryüzü Tanrısının iradesi ile yaratılmıştır. Sonraları Kaldé Türkleri onu Zühre yıldızından alıp kendilerine mabut yaptılar.

Yunanlılar ve Romalılar, en güzel türk kızlarının gözbebeklerinden süzülüp ışıltılarla yaratılan Afrodit'i kışkırdılar, kendileri de ona tapıldılar.

Yunan ve Roma mitolojisine göre Afrodit güzelliğinin, Deniz ve hayatın allahıdır. Yunan mitolojisi bu dişi aydınlığı ikinci defa olarak şöyle yaratır:

Bir bahar sabahı idi. Marmara denizi hafif dalgalarla çırpınıyordu. Güneş, yaratıcı ışıltıları Marmarayı altınlayordu. Tatlı esintilerle püfürdeyen sabah rüzgârı, denizi hafif dalgalarından köpükler uçuşturuyordu. Ve biraz sonra sahildeki kumluğun üstüne dalgalarından uçan köpüklerin incileştiği görüldü. Parlak, göz kamaştırıcı bir inci yığını Marmara kıyısındaki kumluğun üstünde kaynaşmaya başladı. Orada şimdi bir hayat vardı. Belki de biraz sonra doğacak olan yeni bir hayatın ilk izleri güneşin yaratıcı ışıltıları altında kırpınıyor, çelimsizlikten kurtulmak, yer yüzüne doğmak istiyordu.

Bir az sonra bir çift siyah gözün, kapkara iki bakışın, insan gönlünde ürpermeler canlandıran zengin hayatı belirmeğe başladı. Sonra iki çıplak omuz, tomurcuklanan göğüsler, billur bir endamın hüviyetini tamamlayan dolgun kalçalar, mevzun iki uyluk ve bacaklar...

İşte Afrodit yaratılmış, yer yüzüne yeni bir dişi allah gelmişti. Kadın güzelliğini, görenleri cıldırtacak bir ihtişamla temsil eden güzel bir ilâhe idi bu. Ona insanlar Afrodit dediler. Her güzele tapan insanlar, buna kurban oldukları onun güzel silüeti uğrunda birbirlerini boğazladılar.

Afrodit Roma mitolojisinde Venüs ismile canlandı. Orta Asyadan Akdenize geçen bu güzel dişi allah Akdenizin ılık kıyılarında yaşayan insanların düşüncelerinde, hayatlarında asırlarca hükmünü yürüttü. Fakat bu en güzel allahın, göz yüzüne çekilip ilahlar arasında kaynaştığı fitne ve fesat bugüne kadar uzayıp gelen, bütün yer yüzünde hakikatle şen bir sonsuz maceradır.

Venüs günahkâr mı idi?..

Hayır!..

Venüs kabahatli mi idi?..

Hayır!..

Venüs fetan mı idi?.. Ona da hayır!

O halde bu, dişilerin en güzeli Kökyüzünü niçin fitne ve fesad ateşine verdi?

Onu bir gün Allahların Allahı çağırdı ve sevda ilhamları fıskıran güzel gözlerine kendi sert bakışlarını dikerek bağdı.

— Sen bu güzellikle aramıza

girdikten sonra gökyüzünde kıyametler koparacaktır. Seni şimdi dişi bir köpek kılığına sokacağım!

Bu tehdit Afrodit'i çılgına döndürdü. Korktu, titredi, gözlerinden yaşlar hüğürdedi ve Allahların Tanrısına yalvardı :

— Her iradene boyun eğiyorum. Beni o kılığa sokma.

Rivayet ederler ki, Afrodit tamam kırk gün kırk gece Allahların Tanrısının koynuna misafir oldu. Büyük Tanrı Zeus kırk birinci gün onu, Venüsü yanar dağlar Allahları Vülken ile evlendirdi.

□ □

Felâket!.. Büyük felâket insanların ve Allahların en güzeli yaratılmış olanı, yani şu en güzel Türk kızlarının göz bebeklerinden, Marmara'nın sedef renkli köpüklerinden yaratılmış olan Afrodit şimdi, insanların ve Allahların en çirkini olan yanar dağlar Allahlarının koynuna girecekti ve giriyordu.

Afrodit şimdi, dünya körlüğünün en tahammül edilmez olanına katlanıyordu. Zavallı Venüs artık Allâhlıkta ve dişilikten nefret ediyordu. Ya Vülken... O, şimdi Allahların en bahtıyârı idi. Allahların en güzeline tek başına ve rakipsiz sahip olmuştu. Güzelleri...

likler allâhına sahip olmuştu o!..

Fakat dilber allâh Venüs, güzelliğine yapılan bu ihanetin intikamını allâhlardan ve insanlardan çok acı ve çok keskin bir edaetle aldı ve bugün de alıyor. Q, allâhtan utanmış, artık güzel ve dişi bir şeytan olmuştu. Kocasına ihanet ediyor, bütün allâhlara kendini teslim ediyor. Onlara işveler dağıtıyor, gecelerini öteki allâhların koynunda geçiriyordu. Vülken bu ihaneti cezasız bırakmamak istiyordu. Onu saçlarından tutup bir yanardagın krakterinden içeriye atmak, orada ebediyete kadar yakmak istiyordu.

Fakat bunda muvaffak olamadı. Çünkü bu güzel kadının bin bir işve saçan nefis vücudu, kendisinin bütün ahlâksızlıklarına siper oluyor, bütün tehlikeleri bir lahzalık yakıcı ve gönül cıldırtıcı bakışla yeniyordu.

Ve efsaneler diyarının göz bebeklerinden örülerek yaratılan bu eşsiz dişi yer yüzü kadınlarına işveyi, ihaneti, fettanlığı hediye bırakarak yaşadı ve bu gün de içimizde yaşıyor. Onu bizim güzellerimiz kendi göz bebeklerinde hâlâ dipdiri yaşıyorlar.

Süheylâ Güldiken

Lüleburgazda Bayındırlık

Lüleburgaz, (Açık Söz) — İlçe merkezinde hummalı bir bayındırlık çalışması göze çarpmaktadır. Son üç yıl zarfında buraya gelen göçmenlerin bütün ihtiyaçları da temin edilmiştir. Buranın meydana getirilmiş güzel bayındırlık işlerin den biri de şarbaylık tarafından üzerinde bir hayli uğraşmış olan aile parklarıdır. Halk

bilhassa akşamları bu parklardan çok istifade etmekte, günün yorgunluğunu temiz hava alarak gidermektedirler. Şimdi yapılacak mühim işlerin başında iki şey gelmektedir. Bunların da "biri kasabayı yazın toz ve kışın da çamurdan kurtarmak, diğeri ise tarihi anıtların muhafazasıdır.

Not Defteri

Hastaneler	
Effal Hastanesi	42426
Gülhane Hastanesi	20510
Haydarpaşa Nümune Hastanesi	60107
Kuduz Hastanesi, Çapa	22142
Zeynep Kâmil Hastanesi, Üsküdar	60107
Emrazı aklıye ve Asabiye Hastanesi Bakırköy	16-60
Haseli Kadınlar Hastanesi Akşaray	2455
Gureba Hastanesi, Şehremini Cerrahpaşa Hastanesi, Cerrahpaşa	23017 21693

Telefon numaraları	
Sihiî İmdat otomobili	4499
Hasta Nakliye otomobili: "Gündüz,"	2041
" (Gece) "	4499
" (Gece ve Gündüz) Devlet Demiryolları Müraaat kalemî, Haydarpaşa	6086
Şark Demiryolları Müraaat kalemî Sirkeci	42145
Denizyolları acentesi Akay Kadıköy iskelesi baş memurluğu	23079 42362 43732

İtalye	
İstanbul	24222
Kadıköy	60002
Yeşilköy, Bakırköy, Büyükdere, Üsküdar italye-yeleri	60625

Paşabahçe, Kandilli, Erenköy Kartal, Büyükdere, Heybeli, Burgaz ve Kınalı mntakaları için telefon santral memuruna "yangın," demek kâfidir.

Tiyatrolar, Sinemaları

HALK OPERETİ	
Taksim bahçesinde	
Bu akşam 21,45 de	
Melek ve Muhlis Sabahaddin'in	
iştirakile	
AYŞE	
Pek yakında	
BABALIK	
Pazartesi akşamı Kadıköy	
Süreyya sinemasında	
TELLİ TURNA	
Masalarımız ayırımız	
TELEFON 43703	

BORSA - PİYASA

20 Temmuz Pazartesi

Para Borsası

Paralar	Alış	Satış
Londra	625.	632.
Nevyork	123.	126.
Paris	163.	166.
Milano	190.	196.
Brüksel	80.	84.
Atina	21.	23.
Cenevre	810.	820.
Sofya	22.	25.
Amsterd.	82.	84.
Prag	85.	94.
Viyana	22.50	24.
Madrid	14.	15.
Berlin	28.	30.
Varşova	20.	23.
Budapeşt	22.	24.
Bükreş	13.	16.
Belgrat	49.	52.
Yokohama	32.	34.
Stokholm	31.	33.
Altın	958.	969.
Banknot	242.	243.

Çekler

Kapanış	
631.50	
0,7955	
12.03	
10,0730	
4,7143	
84,0050	
2,4340	
63,3994	
1,1696	
19,1980	
4,1575	
5,8075	
1,97.0	
4,2240	
4,3190	
107,7790	
34,7112	
2,6992	
24,8982	
3,0710	

İstikrazlar

Türk Borcu	I	21.10
" "	II	19.55
" "	III	
İstikrazı dahilî		
Ergani		
Sivas Erzurum	I	
" "	II	

Esham

İş Bankası MÜ.	
" "	N.
" "	Hamillias
Anadolu 0/60	25.40
Merkez Bankası	

Zafer, Memleket, Millet

Möntrö zaferi heycanla tes'it edildi
İstanbul dün Çanakkale hatırasını bir daha andı

Türkün ordusu, Türk ilinin canı

1 inci sayfadan devam
götürdü. Denizdeki bütün vasıtalar da bayraklarla donanmıştı.

Şehitlikte

Saat 14,30 da otomobillerle Edirnekapi şehitliğine gidildi. Burada merasimle Çanakkale'de şehit düşmüş Mehmetciklerin mezarına çelenk konuldu. Söylevler verildi ve tekrar du, Söylevler verildi ve tekrar otobüslerle avdet edildi.

Üniversitede

Saat 16 da Üniversitede büyük bir toplantı yapıldı. Bütün yüksek tahsil gençliği Üniversite konferans salonunu doldurmuştu. İstanbul halkı da talebelerin arasında idi. Merasime saat 16 da İstiklâl marşıyla başlandı. İlk söylevi Rektör Cemil Bilsel verdi. Bunu Ethem Nemencinin sözleri takip etti. Daha sonra da Doçent Enver Ziya, Hukuk Fakültesinden bir kız ve bir de erkek talebe birer söylev vermişlerdir.

Beyazıtta

Saat 17 de Beyazıt meydanında büyük bir miting yapıldı. Bu miting saat birinden itibaren bütün İstanbul halkı sokaklara dökülmüş, büyük günü kutlamak için Beyazıt meydanına akına başlamıştı. Bir saat sonra meydan kalabalıktan geçilmez bir hale gelmişti. Beyazıt meydanının her köşesi baştan başa süslenmiş, havuzun önüne bir kürsü konmuştu.

Saat tam 17 de merasime başlandı. Talebe birliği başkanı ve ondan sonra Meliha Avni ve Doçent Hüfzı Veldet kürsüye geldiler, ateşli hitabeller söyleyerek milleti kutladılar.

Taksimde

Söylevler bittikten sonra Taksime doğru yürüyüş başladı. Beyoğlu kaymakamı gelenleri karşılıyordu. İstanbul belediyesi, Halk partisi, halk-evi, ticaret odası ve saire teşekkülleri namına cumhuriyet abidesine çelenkler kondu. Bunu müteakip itfaiye bandosunun kaldığı İstiklâl marşıyla merasime başlandı. Burada da muallim Hasene İlga ve Meliha Avni tarafından birer söylev verildi. Bu suretle merasim bitirildi.

Fener alayı

İstanbul sokakları geceleyin de geçilmez bir haldeydi. Halkın neşesi denebilir ki sabaha kadar devam etti. Saat 21 de büyük bir fener alayı yapıldı. Alay 21,30 da Bayazıttan kalktı ve Divan yolu, Ankara caddesi, Köprü, Şişhane tarihî kile Taksime çıktı, burada millî marşlar söylendi ve havayı fişekler atıldı. Halk sabaha kadar eğlendi.

Yurdun her tarafında şenlikler
Ankara, 21 (A.A.) — Boğazların ordumuz tarafından işgal ve tahkimini müeyyit olan Möntrö mukavelesinin imzası suretiyle kazanılan zafer yurdun her tarafında coşkunlukla ve büyük tezahüratla tes'it edilmektedir.

Parti teşekküllerinden millî cemiyetlerden ve diğer teşekküllerden Parti genel sekreterliğine gelen bir çok telgraflar bu mes'ut günü kutlamaktadır. Ulus Gazetesi bu telgrafları sırasıyla neşreder.

"Açık Söz"ün, Edebiyat Anketi

İstiklâl Harbi sıralarında Türk Edebiyatı

5 inci sayfadan devam

yapılan inkılapların her yerinden ayrı, ayrı zevk alan yeni doğmuş bir nesil fabrika bacalarına doğru koşuyor. Behnannın hatip damarı kabarmıştı. Cumhuriyet devrinde edebiyatta rönesans, yalnız inkılabın her türlü yeniliklerini terennüm edenler başaracaklardır. Yalnız ferdi zevklerini yazan ve "Biz edipler!" diye konuşanlar, bugünün edebiyatçıları olmayacaklardır.

Bugünün millî edebiyat karakteri doğrudan doğruya "Endüstri edebiyatıdır. Bugünün Türkiye'sinde ne aşk bahçeleri, ne saadabat eğlenceleri, ne de hu çeken dervişler, ne de cami yaptırmak için para biriktirenler vardır.

Bugünün Türkiye'si makineleşiyor, yurd çelik ağırla örülüyor, yurdun her bucağında mekine sesleri, fabrika bacaları tütüyor. Toprakta ayrılan bir işçi sınıfı doğuyor, laboratuvarlar açılıyor, kimyalaşılıyor, makineleşiyor yeni bir bir endüstri dünyasına gidiyoruz. Türkiye'nin ana karakteri makineleşmektedir. İşte bizim bugün beklediğimiz edip ve şair bu yeni hayatın edebiyatını yapanlar olacaktır. Yoksa ne bülent serviler gölgesinde yatan ve hayattan kâm almadım diyen ve ne de sevgili ve rakı şişesiyle mezarı giden şairler değil, makineleşen Türkiye'nin endüstri edebiyatını yapanları istiyoruz şair ve edip diye onları tanıyoruz ve onları dünyaya tanıtabiliriz. İşte bu edebiyat (inkılâp edebiyatı) dır.

Baktım Enver Behnan Şapolyo dolgundu. Hani insanların bazı anıları vardır, dokunmanız ağırlar. Behnannın da mülak böyle bir anıya tesadüf etmiştim, Durmadan söylüyordu, bahsi değiştirmek istedim.

— Şairlerden kimleri okudunuz?

Yalnız Cumhuriyet devrinde yetmiş, yalnız inkılâp şairleri yazanları okudum. Çünkü Osmanlı şairlerinin yeni muakiplerini okumadım. Çünkü Osmanlı devrinin daha eski zamanlarında yetişen Füzûlî, Nedim, Bakî, Nefî, Galip dede, Ziya paşası okuduktan sonra bunların küçük modellerini neden okuyayım, yeni bir zevk ve heyecan aradım, çünkü bu günkü edebiyat salonlara değil. Meydanlarda milyonlara haykıran şair yaratıyor onları aradım. Onlar da Behcet Kemal, Münir Müeyyet, Kâmiran Kadri İlhâmi Bekir, Ertuğrul Şevket ve Kemalettin Kâmidir, Diğer genç şairler heü lise talebesidir. Çok okusunlar, çok yazsınlar, az neşretsinler!..

— Sözüñü kestim.

— Benden de bahsediyorusun, dedim. Yazsam tuhaf olur.

— Benim söylediklerim mahfi hakikattir. Ben inkılâpçı şairleri yazıyorum. Sen de bunlardan birisin. Ben kimsenin hakkını kimseye yedirmem. Efendim, ha, Ne diyordum, ben atıldım.

— Romancılardan kimleri okudunuz?

Çok roman okumadım, çünkü ecnebi dil bilenlerden şüpheleniyorum. Adapte yapıyorlar. Kendimizdir diye okutuyorlar. Bu bile pek az adam okudum. Yeni romancılardan en sevdiğim ve güzel eser veren Peyami Sefayî, Aka Gündüz Sadri Ethemî, Mahmut Yesariyi okudum. Genç romancılar da Cihan klâsiklerini, Mitoloji ve Türk Mitolojisini ve halk edebiyatını iyice okusunlar, Anadolu'da çok gezsinler. Öyle roman yazsınlar!..

— Yabancı dillere edebiyatımızın henüz tercüme edilip tanınmamasındaki sebepleri nelerde buluyorsunuz?

Avrupalılar bizim hangi kültürümüzü tanıyorlar ve tanımak istiyorlar ki, edebiyatımızı

za tanımak istesinler!.. Bir kere buna inanmak lazımdır. Bu günkü dünyada tanınmak reklam ve propaganda meselesidir. Her milletin bir propaganda vekâleti vardır. Onlar tahsisatları ve teşkilatlarıyla bu işi başarmaktadırlar. Bizde bu işe onların yolundan gitmemiz lazımdır. Garp medeniyeti zümresine girmek demek, onların teşkilât yollarını ve mantıklarını mekanizmalarına vakıf olmaktır.

Bir millet kültürünü yapmak için bir propaganda teşkilâtına malik olması lazımdır. Münferit ellerde bu iş olmaz. Bunun için propagandacılar bir (anket) açarlar.

Yurdun her bucağında neşir, nazım hikâye, roman, piyes, hitabe parçaları ve halk şairin koşmaları toplanır ve bunlara mutahassıs bir heyete bırakılır onlar seçerler, bu yazılar Avrupa mecmualarında raporlarda ve ayrıca antrolojiler halinde tabedilerek Avrupalılara tanıtılır. Bu zaman kenimiz Avrupalılara tanıtılmış oluruz.

İşte benim bugünkü edebiyatımızdan anladığım budur. Ben bir edip gibi değil bir tarihçi gibi anlayışımı söyledim. Yeni edebiyat yeni taktik, yeni üslup, yeni mevzu taze ve coşkun heyecan bekliyor, yoksa artık Osmanlılık kalmamıştır. Biz Kemalist Türkiye'nin çocuklarıyız, Atatürk'ün açtığı ışıktı yoldan gideceğiz!..

Bühtanı daha ziyade dinleyecek vakit yoktu, hem de ne yalan söyleyeyim hoca gibi konuşmasından içime bir korku gelmişti. Ya,

— Söylediklerimden ne anladın. Anlat ocağım, dese, cevap hayli uzun sürecekti. Müsaade istedim.

Ertuğrul Şevket

Devredilecek İhtira beratı

"Kalın hidrokarbon yağlarının motörde kullanılmaları için hafif hidrokarbona tahvilı süsülü", hakkındaki ihtira ait 8 ağustos 1931 tarih ve 1700 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahuc icara verilmesi teklif edilmekte olmakla bu hususta fazla malûmat edinmek isteyenlerin Galata da, Aslan han 5 nci kat 1-4 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

* İstanbul Belediyesi ilânları *

	Dönüm	Muhammen bedeli	Muvakkat teminatı
Bakırköyünde Mahmudiye nahiyesinin Ayayorgi köyünde 347-349 No. lı tarla	17	60	4,50 K.
Bakırköyünde Mahmudiye nahiyesinin Ayayorgi köyünde 348 yeni N. tarla	3	15	1,13

Yukarıda semti muhammen bedelleri yazılı olan tarhalar ayrı ayrı satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görüldür. İstekli olanlar hıazalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 7 Ağustos 936 Cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (1) (4192)

	Senelik muhammen muvakkat Kirası	Teminatı
Fatihte Kirmastî mahallesinde tabhane medresesinde dış avlusunda bir salon ve bir oda ve müfrez bahçe	60	4,50
Kapalı çarşıda yorgancılar sokağında Alipaşa hanının 10 N. lı odası	24	1,80
Eyüpte Nişanca mahallesinin Sarısamur sokağında 36 N. lı Rami Mehmetpaşa mektebi	42	3,15

Yukarıda semti senelik muhammen kiralari ve muvakkat teminatları yazılı olan mahaller 937 veya 938-939 seneleri mayısı sonuna kadar ayrı ayrı kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görüldür istekli olanlar hıazalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 7 Ağustos/936 cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (1) (4191)

KARI MEKTUPLARI

Hocapaşa tahsil şubesi halka daha kolaylık gösteremez mi?

İki okuyucumuzdan şu mektubu aldık :

"Her ayın on beşine kadar verilmesi kanunen mecburi olan müstahdemın kazanç, buhran, muvazene ve hava vergilerini vermek üzere Hocapaşa maliye şubesine gidiyoruz. Elimizde para tam üç, bazan dört saat vergimizi vermek için - bir dairede iş takip eder gibi - o odadan o odaya dolaşıyoruz. Saatlerce kan ter içinde kaldıktan sonra hükümete olan vergi borcumuzu bin müşkilât içinde verebiliyoruz. (Emin olunuz bu uzun muamele başka şubelerde yoktur) Bakınız her ay ne çekiyoruz siz de görünüz.

İlk evvel doldurduğumuz bordroyu şube başmemuruna götürüp havalesini yaptırdıktan sonra evrak kalemine götürüyoruz. Orada kaydı yapıyor. İki yere imza ettikten sonra tekrar bordro doldurmak üzere diğer bir odaya gidiliyor. Orada nöbet beklemek şartile bordro dolduruluyor. Bu bordroyu aldıktan sonra evrak kalemine gidiliyor. Tekrar kaydına işaret verildikten sonra gene başmemura mühürletp imzalatıldan sonra aşağı odada tahsil şubesine gidiliyor. İlk evvel vezneye para verilebilmek için bir kopon kesiliyor. Oradan vezneye gidiliyor, para veriliyor. Makbuzu aldıktan sonra yine kopon kesilen kaleme gelineyor. Orada da kaydına işaret ettikten ve tahsil memuruna imzalatıldıktan sonra işiniz bitiyor. Fakat bu muameleyi yaptırmak için her bir yerde nöbet beklemek, ezilmek, ter dökmek lazımdır. Yoksa yazdığım gibi oradan oraya gitmekle iş olmuyor. İşte her ay bizim çektiğimiz eziyet ve saatlere ter dökmek bu kırtasiyecilik zihniyetinin kurbanı oluyoruz.

"Rica ederiz yazınız, bizi her ay çektiğimiz bu işkenceden kurtarınız."

Eminönünde tuhafiyeci Celâl Meydancıkta kunduracı Hamdi

Glandokratın demek

Ademi İktidarın

devası demektir. Profesör Stinoch ve Brown Sequard'in mesailerle elde edile mühim bir keşiftir.

Her eczanede bulunur.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi ilânları

Muhammen bedeli (10875) lira olan 610 tonu sâfi meşe 840 tonu çam, gürge, meşe mahlûtu olmak üzere ve cem'an 1450 ton odun 3-8-1936 Pazartesi günü saat 15,15 de kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (815,62) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetesinin 7-5-936 G. ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün saat 14,15 e kadar Komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden, Eskişehirde Mağaza Şefliğinden, Adapazarında İstasyon Şefliğinden dağıtılmaktadır. (4104)

Muhammen bedelleri ile isimleri aşağıya yazılı malzeme 14-8-936 Cuma günü hıazalarında gösterilen saatlarda kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işlere girmek isteyenlerin hıazalarında gösterilen muvakkat teminatlar ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve resmî gazetesinin 7-5-1936 tarih ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini aynı gün hırdavat malzemesi için saat (14 e); çinko levhaları için saat (14,15 e); galvanize kablo teller için saat (14,30 a); adı ve galvanize demir teller ve saire için saat (14,45 e); ve kurşun levhalar için de saat (15 e) kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır. Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinde Haydarpaşada Tesellüm ve sevk Şefliğinde dağıtılmaktadır. «4010»

İsmi	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat	Eksiltme saati
Muhtelif hırdavat malzemesi.	3260,50 lira	244,54 lira	15
Cem'an 33700 kilo muhtelif eb'atta adı ve kalo pili için çinko levha.	9368	702,60	15,15
Cem'an 5800 kilo muhtelif eb'atta galvanize kablo tel.	2595	194,62	15,30
Cem'an 6250 kilo muhtelif eb'atta demir tel tavlanmış soba teli, galvanize demir ve bağ teli 600 rule dikenli tel, 500 metre kalbur teli.	3643,75	273,28	15,45
Cem'an 4700 kilo muhtelif eb'atta kurşun lavha.	1316	98,70	16

İstanbul Gümrükleri Satış

İşleri Müdürlüğünden :

1184 kilo lavha Asbestos, 6565 k. günlük, 308 k. istirdiye, kabuğu, 3752 k. hırdavat esyası, 637 k. kola, 3455 k. deri mu kavva taklidi, 1731 k. cam eşya, 1012 k. pirinç çubuk, 7629 k. demir eşya, 1865 k. kâğıt eşya, 836 k. yün mensucat, 1838 k. oyun kâğıdı, 2600 k. demir dokuma makinesi, 1755 k. fırça makinesi 67 k. koyun postu, 1864 k. pamuk mensucat, 1993 k. değirmen taşı, 2263 k. bakır boru, 987 k. aseton, 504 adet keçe şapka, 236 k. kadife mensucat, 233 k. kendir makine kayışı, 362 k. ipek eşya, 72 k. almiyüm, 357 k. sabun tozunun satış ilânları münakasasının 17/7/936 günü nushasıdır.

Satışlar İstanbul Gümrük yanında Satış Komisyonu salonunda yapılır. Aynı günlerde küçük satışlarda bulunduğunu ve hususî şartnamemiz salon kapısındaki lavhada asılı olduğu ilân olunur. (4116)

İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve Eksiltme

Komisyonundan :

İstanbul Leyli Tıp Talebe Yurdu için mevcut nümune ve şartnamesine göre (750) çift terlik açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

1 — Eksiltme: Çagalıoğlunda Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüğü binasındaki komisyonada 29-7-936 Çarşamba günü saat «14» te yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat : Bir çift terliğin fiyatı (90) kuruştur.

3 — Muvakkat teminat : (50) lira (62) kuruştur.

4 — İstekliler nümuneyi Çemberlitaş civarında Fuatpaşa türbesi karşısında Tıp Talebe Yurdu merkezinde görebilirler ve şartnameyi de parasız olarak alabilirler.

5 — İsteklilerin cari seneye aid Ticaret Odası vesikası ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya Banka mektubları ile birlikte vaktinden evvel komisyona gelmeleri. «3857»

YENİ PASLANMAZ HASAN TIRAŞ BIÇAĞI

Bütün dünyada emsaline hiçbir zaman tesadüf edilemeyecek derecede büyük muvaffakiyet kazanan Hasan tıraş bıçakları yeni ve kat'iyen paslanmaz nevini piyasadan musırren isteyiniz. Yeni Hasan tıraş makineleriyle birlikte Hasan tıraş bıçakları tıraş olduktan sonra kat'iyen silmeğe ve kurulumaya hacet yoktur. Ve bu tıraş bıçağı hiç bozulmamak şartile gayet kolaylıkla ve huzuru neş'e içinde yüz defa tıraş eder. Dünyanın hiçbir tıraş bıçağında bu meziyet yoktur. Ve buna ancak Hasan tıraş bıçağı muvaffak olmuştur. Markasına ve ismine dikkat. 1 adedi 6, 10 adedi 50 kuruştur. Hasan Tıraş sabunu - Hasan Tıraş kremi - Hasan Tıraş pudrası - Hasan Tıraş kolonyası da çok zevk ve neş'e veren yardımcı ve mükemmel vasıtalarıdır. Hasan deposu: İSTANBUL, BEYOĞLU, ANKARA.

Bayanlar; mübayaatınızı yapmadan evvel

Beyoğlu İstiklâl Caddesinde Hacıpulo Pasajı karşısında 283 No. da

Yeni açılan

BAYAN

Mağazasını ziyaret ediniz. Burada en son moda

ÇANTALAR-ELDIVENLER ve ÇORAPLAR'ın

En zengin çeşitlerini pek mutedil fiyatlarla bulacaksınız.

İstanbul Gümrükleri Satış İşleri Müdürlüğünden:

2532 mezar kayıması 1120 kilo 134,40 lira kesilmemiş yazı kâğıdı, 1089 mezar K. 2278 K. 147,75 lira adi cam damacana, 2292 mezar K. 955 K. 143,25 lira gayri saf sulfat damanyum, 2531 mezar K. 1113 K. 200,34 lira kesilmiş çizgili yazı kâğıdı. Yukarıda yazılı eşya 27 temmuz saat 14 te açık artırma ile satılacaktır. Arttırmaya gireceklerin yüzde yedi buçuk pey akçastı makbuz ve ünvan tezkeresi aranır. (4118)

Ağrılara
karşı!

En emin
care

ASPIRİN

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan markasını arayınız.

GRİPİN

Seri ve tam tesiri sebeble
halkın elinden düşmüyor

Bu bayan müthiş baş ve diş ağrılarile kıvranıyordu. Bir kaşe Gripin aldı. Yarım saat sonra hiç bir şeyi kalmadı ve neş'esi avdet etti!

Daima Gripin arayınız!

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

4. cü Keşide 11/Ağustos/936 dadır.

Büyük ikramiye 35,000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır...

KUMBARA DESTEKTİR

KUMBARA DESTEKTİR
İş Bankasının kumbaralarını almakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda:

Taliinizi de denemiş olursunuz!

İş Bankası asgarî 25 lira mevduatı bulunan bütün kumbara sahiplerine senede 7 defa kur'a çekerek

20,000 Lira mükâfat

veriyor. Mükâfatların 10,000 Lirası her sene 1 Nisan ve 1 Teşrinievvel tarihlerinde kur'a çekilerek verilmektedir. Bu iki keşidenin her birinde 5000 lira, şu şekilde tevzi edilmektedir:

Birinciye	1000 Lira
İkinciye	250 "
10 kişiye	100 yüzer liradan 1000 "
20 "	50 elliler " 1000 "
175 "	10 onar " 1750 "
Ceman	207. kişiye 5000

İkişer bin liralıklar:

Diğer beş keşidenin her birinde yalnız 1 kişiye iki bin lira veriliyor. Bu keşideler her sene Şubat, Haziran, Temmuz, Eylül ve Birinci Kânun aylarının ilk günleri yapılmaktadır.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Yer altı Kablo ve saire tesisat ve tamiratı münasebetile İstanbul Vilâyeti hudutları içinde bir sene zarfında yapılması icap edecek tahminen 500M² adi ve 3000M² parke kaldırım ile 50M² çimento, 25M² asfalt, 50M² şose ve yaya kaldırım tamiratı bir sene müddet ve 2000 lira muhammen bedelle açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 3-8-936 Pazartesi günü saat 15 de İstanbul Telefon Müdürlüğü binası içinde yapılacaktır. İlk teminat 150 liradır. Fennî şartname Malzeme Dairesinden parasız alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin bu işleri yapabileceklerine dair İstanbul Belediye' sinde verilmiş ehliyet vesikası ve teminat paraları ile aynı günde saat 14 e kadar müracaatları. (4063)

Sahibi ve Umumi neşriyatı idare eden yazı işleri müdürü

Etem İzzet Benice

Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

Zührevi ve cilt hastalıkları

Dr. Hayri Ömer

Öğleden sonra Beyoğlu
Ağacımı karşısında No. 133
Tel. 43586

İstanbul İcra Hakimliğinden: Galata'da Hüdavendigar hanın la 71 No. da nakliyat ve ihracat işleriyle meşgul Kırzade Şevki ve şürekası şirketinin konkordato için mühlet verilmesi dileği ile vukubulan müracaatı üzerine icra kılınan tetkikat neticesinde konkordato talebinin nazarı itibara alınmasına ve icra ve iflâs kanununun 286 ve 287 inci maddeleri mucibince borçluya iki ay mühlet verilmesine ve İstanbulda Ananyadi hanında avukat İhsan Rüşti'nin komiser tayinine ve işbu mühletin ilânile beraber icra ve iflâs daireleri ve tapu sicil memurluklarına bildirilmesine karar verilmiş olduğu ilân olunur.

ZAYI — 1936 senesinde Feriköyünde İtalyan mektebinden aldığım tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımдан zayıin hükmü yoktur.

Mahmut İsmail

Şirketi Hayriye idaresinden:

Cumartesi akşamları son postalarda ve Pazar sabahları ilk postalarda gidiş geliş bilet ücretlerinde tatbik edilen **YÜZDE ELLİ TENZİLLİ TARİFEYE** karşı sayın İstanbul halkımızın gösterdiği fevkalâde rağbeti nazara alan şirket idaresi:

TEMMUZUN 24 NCÜ CUMA Günü sabahından itibaren yaz tarifesinin devamı müddetince **HERGÜN SABAHLARI KÖPRÜDEN ANADOLU VE RUMELİ cihetlerine hareket eden saat 6,20 ve 7,10 daki 2,8 ve 14 numaralı seferlerde aynı YÜZDE ELLİ TENZİLÂTLI** tarifeyi tatbika karar vermiştir. Bu postalara mahsus gidip gelme biletlerin dönüş parçalarının aynı günde istimal edilmesi meşruttur.

CUMARTESİ AKŞAMLARI İLE PAZAR SABAHLARI tatbik edile gelen ve dönüş hakkı **PAZARTESİ GÜNLERİ SAAT ON İKİYE KADAR** muteber olan yüzde elli tenzilâtlı tarifenin tatbik ve icrasına kemakân devam olunacaktır.